

Nota van Inlichtingen

Rijksdienst Caribisch Nederland

Bezoekadres

APNA gebouw
Kaya International z/n
Kralendijk, Bonaire
Caribisch Nederland

Meer informatie

aanbesteding@rijksdienstcn.com

GEGEVENS AANBESTEDING	
Titel	Pentesten
Opdrachtgever	Rijksdienst Caribisch Nederland
Projectnummer	112342.00
Inkoopadviseur	Madeleine Dijkman

Let op: de planning van deze Aanbesteding is gewijzigd!

Dit heeft gevolgen voor uw Inschrijving. Zie het antwoord op vraag 65 voor de herziene planning.

Vraag 1	U benoemt in paragraaf 2.1 dat u een raamcontract aan wilt gaan met 5 partijen. U benoemt tevens in paragraaf 2.1 dat u een uitvoerder voor een pentest wilt kiezen op basis van een minicompetitie. Dit houdt in dat voor elke opdracht 5 partijen in minicompetitie met elkaar gaan. Onze ervaring uit soortgelijke aanbestedingen is – mede gezien de lage kwalificatie drempel in deze aanbesteding – dat de beste partijen niet gaan investeren in het deelnemen aan de aanbesteding. Staat u er voor open om – meer lijn met de trend in andere aanbestedingen – het werk over een jaar recht evenredig te verdelen over de raamcontract partijen die zich hebben gekwalificeerd, zodat zij op jaarbasis uit kunnen gaan van een basis in omzet en zij ook goed kunnen investeren in een goede relatie met u en het creëren van duurzame meerwaarde?
Antwoord	De Aanbestedende dienst zal per pentest bepalen door welke Wederpartij deze uitgevoerd zal worden door middel van een minicompetitie, zoals beschreven in de Aanbestedingsstukken.
Vraag 2	U benoemt in paragraaf 2.1 de gevraagde werkzaamheden, namelijk pentesten in verschillende varianten (blackbox, greybox, whitebox). Vallen ook gerelateerde diensten zoals Red Team opdrachten (inclusief verschillende vormen van social engineering), broncode reviews
Antwoord	Red Team opdrachten vallen buiten de scope. Deze Aanbesteding gaat alleen over pentesten, waarvan broncode reviews een onderdeel zouden kunnen zijn.
Vraag 3	U benoemt in paragraaf 2.1 het IT-landschap. Kan u meer inzicht geven in de applicaties en platforms (m.n. de technologieën, programmeertalen, cloud platforms e.d.) die bij u de standaard zijn? Worden deze applicaties/netwerken door RCN zelf ontwikkeld/beheerd, of maakt u gebruik van leveranciers?
Antwoord	Er wordt onder andere gebruik gemaakt van bi-informed platform en so class. De applicaties en netwerken worden deels door RCN ontwikkeld/beheerd, en deels door leveranciers.
Vraag 4	U benoemt in paragraaf 2.1 de maximale contractwaarde van het raamcontract. Interpreteren wij dit correct dit bedrag 1,5 miljoen is in Amerikaanse dollars?
Antwoord	Dat is correct.
Vraag 5	U benoemt in paragraaf 2.1 dat u een uitvoerder voor een pentest wilt kiezen op basis van een minicompetitie. Is er ook een mogelijkheid opgenomen dat u opdrachten rechtstreeks gunt aan één Opdrachtnemer, vanwege hoge urgentie of vanwege specialistische kennis die slechts één Opdrachtnemer heeft?
Antwoord	Er wordt niet rechtstreeks gegund aan één Wederpartij, maar altijd door middel van een minicompetitie. Dit heeft ook te maken met het feit dat de Aanbestedende dienst altijd ruim van tevoren weet dat een pentest uitgevoerd moet worden.
Vraag 6	U benoemt in paragraaf 2.1 de maximale contractwaarde van het raamcontract. Interpreteren wij correct dat dit bedrag een maximum betreft, maar niet de daadwerkelijk verwachte contractwaarde weergeeft? Zo nee, wat is de verwachte contractwaarde?
Antwoord	Dit bedrag betreft inderdaad een maximum. De verwachte contractwaarde is lastig in te schatten, aangezien dit mede afhankelijk is van het aantal testen dat afgenomen zal worden. Hier kunnen we dus helaas geen antwoord op geven.
Vraag 7	U benoemt in paragraaf 3.3 de geschiktheidseisen aan de penetratietesters, namelijk 2 medewerkers met CEH. CEH wordt in het werkveld niet als een kwalificatie gezien die kwaliteit op pentest gebied bewijst. Het is immers slechts een theoretisch examen met meerkeuzevragen. Wij willen voorstellen dat u in plaats van CEH meer passende kwalificaties zoals OSCP, OSCE of OSWE vereist, en het aantal vereiste medewerkers verdubbelt naar 4. Staat u hiervoor open?
Antwoord	De kwalificatie van OSCP zal worden opgenomen als vereist, naast het CEH. Hierbij blijft het vereiste aantal medewerkers twee.

Vraag 8	U benoemt in paragraaf 3.3 het Subgunningscriterium kwaliteit 4: Social return. PvE Eis 16 benoemt de doelgroepen van Social Return. Wij begeleiden ook andere doelgroepen, zoals tieners die een straf hebben gehad en bij wie recidive wordt voorkomen, en statushouders (vluchtelingen in het bezit van een verblijfsvergunning asiel). Mogen deze doelgroepen ook meegenomen worden, dat is naar onze mening in lijn met het Rijksbeleid over social return (2.0)?
Antwoord	We zijn bereid social return breder te definiëren, en zullen ook voorstellen waar de door u genoemde groepen in voorkomen als dusdanig beschouwen.
Vraag 9	Kunt u akkoord gaan met het hanteren van de Euro als munteenheid en niet de (Amerikaanse) dollar?
Antwoord	Hiermee gaan wij deels akkoord: de Aanbestedende dienst vindt het goed als er uiteindelijk wordt gefactureerd in euro's, en als de offertes op de Nadere offerteaanvraag in euro's zijn. Wel wil de Aanbestedende dienst dat er bij deze Aanbesteding onder het onderdeel prijs wordt geoffreerd in Amerikaanse dollars. Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 94.
Vraag 10	Verwacht u dat de werkzaamheden vanaf afstand kunnen worden uitgevoerd? Indien u ook verwacht dat werkzaamheden bij u op locatie moeten worden uitgevoerd, heeft u een indicatie in hoeveel gevallen dit is?
Antwoord	De werkzaamheden kunnen op afstand worden uitgevoerd.
Vraag 11	Indien het noodzakelijk is om specialisten naar uw locaties te laten reizen, kunt u akkoord gaan dat wij de reis- en verblijfkosten 1-op-1 aan u doorbelasten?
Antwoord	Niet van toepassing. Zie hiervoor het antwoord op vraag 10.
Vraag 12	In de akkoordverklaring programma van eisen dient de inschrijver onvoorwaardelijk akkoord te gaan met de ARBIT-2018. Kunt u bevestigen dat deze akkoordverklaring uw antwoorden in de Nota van Inlichtingen onverlet laat? Immers, het kan zijn dat u in de Nota van Inlichtingen akkoord gaat met bepaalde voorgestelde afwijkingen op deze contractvoorwaarden; die geaccordeerde afwijkingen zouden moeten prevaleren/gehandhaafd moeten blijven.
Antwoord	Dat bevestigen wij: de Nota van Inlichtingen prevaleert boven de ARBIT-2018.
Vraag 13	ARBIT. U heeft aangegeven dat u de opdracht wilt laten uitvoeren onder toepassing van de ARBIT-2018). Gelet op het feit dat de werkzaamheden in het kader van deze opdracht zien op dienstverlening in plaats van op de oplevering/ontwikkeling van een softwareproduct (met bijbehorende acceptatietests), hierbij het verzoek of u bereid bent om in plaats van de ARBIT-2018, de ARVODI-2018 op deze opdracht van toepassing te verklaren? NB. Voor de zekerheid hebben onze onderstaande vragen betrekken betrekking op zowel de ARBIT-2018 als de ARVODI-2018.
Antwoord	Gelet op de grote component IT-dienstverlening acht Opdrachtgever de ARBIT-2018 het meest passend. Daarnaast is het onderscheid tussen ARVODI-2018 en ARBIT-2018 beperkt, waardoor wij niet meegaan in uw voorstel.
Vraag 14	Artikel 8.1 t/m 8.4 ARBIT-2018 / Artikel 24 ARVODI-2018. Artikel 8.1 t/m 8.4 van de ARBIT-2018 en artikel 24 ARVODI-2018 zijn vanwege de specifieke aard van onze diensten en niet uitvoerbaar. Dit artikel brengt mee dat de opdrachtgever het (intellectuele) eigendomsrecht verkrijgt op de resultaten van de opdracht en dat opdrachtnemer terzake afstand doet van zijn persoonlijkheidsrechten (daaronder valt het recht om op te treden tegen eventuele bewerking/aanpassing van het product). Wij kunnen het intellectuele eigendomsrecht niet overdragen. Indien het intellectuele eigendomsrecht van de door de ons ontwikkelde producten aan de opdrachtgever overgedragen zou worden, brengt dat mee dat de opdrachtgever het recht heeft de rapporten van opdrachtnemer te bewerken/aan te passen en te exploiteren. Een objectief rapport is daarmee niets waard, omdat deze dan zou kunnen worden veranderd. Gezien het karakter van een objectief rapport, kan het niet zo kan zijn dat de opdrachtgever gerechtigd is om het rapport aan te passen. Nota bene; wij dragen vanuit onze discipline de vaktechnische verantwoordelijkheid voor onze rapportages. Wij kunnen deze verantwoordelijkheid uiteraard niet dragen als wij de rechten op onze rapportages overdragen. Een gebruiksrecht van de

	opdrachtgever op onze rapportage zou op dit punt voldoende moeten zijn, onder verwijzing naar de laatste 2 zinnen van de Gids Proportionaliteit die in april 2018 door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie is uitgebracht. Kunt u akkoord gaan met het opnemen van de volgende bepaling in de te sluiten overeenkomst ter vervanging van artikel 8.1 t/m 8.4 ARBIT-2018 dan wel artikel 24 ARVODI-2018?: <i>"(Intellectuele) eigendomsrechten die reeds voor de datum van deze overeenkomst aan de opdrachtgever of de opdrachtnemer in eigendom toebehoorden (of aan één van hen in licentie zijn gegeven) blijven aan de oorspronkelijke bezitter (c.q. aan de licentiegever) toebehoren. De opdrachtnemer behoudt zich alle rechten van (intellectuele) eigendom voor met betrekking tot de producten van de geest welke hij gebruikt of heeft gebruikt en/of ontwikkelt en/of heeft ontwikkeld in het kader van de uitvoering van de opdracht, en ten aanzien waarvan hij de auteursrechten of andere rechten van (intellectuele) eigendom heeft of geldend kan maken. Opdrachtgever heeft het recht de resultaten van de opdracht te gebruiken voor zijn eigen intern gebruik, voor zover passend binnen het doel van de opdracht."</i>
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Artikel 8.1 ARBIT-2018 geeft een evenwichtige balans tussen IE-rechten die aan Opdrachtgever toekomen en IE-rechten waarvoor dat niet geldt. De strekking van het voornoemde artikel is dat er geen verplichting voor Opdrachtnemer is om IE-rechten die reeds bestonden bij aanvang van een opdracht aan Opdrachtgever over te dragen. Daarnaast is het voor Opdrachtgever juist van belang om vrijelijk over adviezen, rapportages en dergelijke te beschikken. Vanzelfsprekend zullen stukken afkomstig van Opdrachtnemer niet inhoudelijk worden gewijzigd zonder dat dit als zodanig herkenbaar is.
Vraag 15	Artikel 16 ARBIT-2018. Het verstrekken van een bankgarantie is duur en tijdrovend. Kunt u gelet daarop akkoord gaan met het in de overeenkomst buiten toepassing verklaren van artikel 16 van de ARBIT-2018?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Niettemin is Opdrachtgever zich ervan bewust dat het vragen van een kredietinstellingsgarantie aanzienlijke kosten voor Opdrachtnemer met zich kan brengen. Derhalve zal Opdrachtgever met het vragen van een dergelijke garantie terughoudend zijn. Dit zal enkel gebeuren in het geval dat er sprake is van concrete omstandigheden die naar objectieve maatstaven bezien voor een zorgvuldige Opdrachtgever aanleiding zijn om de garantie te verlangen. Overigens verwacht Opdrachtgever dat het verlenen van een voorschot niet zal worden toegepast bij de te sluiten overeenkomsten.
Vraag 16	Artikel 17.3 ARBIT-2018. Artikel 17.3 van de ARBIT-2018 bepaalt dat de opdrachtgever bevoegd is toezicht terzake van de bewaring en het gebruik van gegevens uit te oefenen bij opdrachtnemer. Onze securitymaatregelen en beveiligingssystemen zijn adequaat en voldoen aan de normen die in onze branche van toepassing zijn. Wij zijn ISO 27001 gecertificeerd, wat het bepaalde in artikel 17.3 niet nodig maakt. Wij kunnen u geen inzage geven in onze securitymaatregelen en beveiligingssystemen, omdat dat juist het risico zal vergroten op een 'lek' of 'hack' vanwege mogelijke misbruik door derden die bekend worden met die maatregelen en systemen. Afgezien van het voorgaande kan het uitoefenen van dit toezicht door de opdrachtgever in strijd komen met de geheimhoudingsverplichtingen die wij als organisatie ten aanzien van onze administratie en onze overige klantdossiers in acht dienen te nemen. Kunt u met in acht neming van het voorgaande akkoord gaan met het in de overeenkomst buiten toepassing verklaren van artikel 17.3 van de ARBIT-2018?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Het recht op het uitoefenen van toezicht door of namens Opdrachtgever ziet enkel op de bewaring en het gebruik van vertrouwelijke informatie inzake de onderhavige Aanbesteding. Door middel van het voornoemde toezicht zal geen inzicht worden gevraagd in documentatie en/of gegevens van derden.

Vraag 17	Artikel 17.4 ARBIT-2018. Artikel 17.4 ARBIT-2018 bepaalt dat de opdrachtnemer verplicht is bij het einde van de overeenkomst alle ontvangen vertrouwelijke informatie, waaronder kopieën daarvan, aan opdrachtgever over te dragen. De tekst van dit artikel zou zodanig geïnterpreteerd kunnen worden dat het voor ons onvoldoende ruimte laat tot het houden van een intern dossier, ook na afloop van de opdracht. Vanwege interne risk- en compliance redenen dienen wij zowel gedurende als na afloop van de opdracht een eigen intern werkdossier te kunnen aanhouden met daarin kopieën (inclusief back-ups) van relevante documenten, uiteraard onder de op ons rustende geheimhoudingsverplichtingen. Gelet op het voorgaande, kunt u instemmen met opnemen van de volgende bepaling in de overeenkomst? <i>"Artikel 17.4 van de ARBIT-2018 laat onverlet dat Opdrachtnemer ter zake van de opdracht een dossier aanhoudt met daarin kopieën van relevante stukken, onder voorwaarde dat Opdrachtnemer passende maatregelen neemt om de vertrouwelijkheid en veilige bewaring van het dossier te waarborgen."</i>
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Wel zal Opdrachtgever de onderstaande tekstpassage opnemen in de Overeenkomst: <i>"Opdrachtnemer is uitsluitend bevoegd om – enkel voor intern gebruik - een afschrift van de relevante stukken aan te houden om te voldoen aan verplichtingen bij of krachtens de wet, beroepsregels of op grond van een uitspraak van de rechter."</i>

Vraag 18	Artikel 17.5 ARBIT-2018. Artikel 17.5 ARBIT-2018 bevat een boete van EUR 50.000,- bij schending van de geheimhoudingsverplichting. Het overeenkomen van boetebepalingen met Opdrachtgevers is zeer bezwaarlijk voor ons. Het overeenkomen van een boete is naar onze mening niet noodzakelijk omdat in de contractvoorwaarden een vangnet is opgenomen ten aanzien van onze aansprakelijkheid en de daaruit voortvloeiende verplichting tot vergoeding van schade, in geval van schending van (geheimhoudings)verplichtingen uit de overeenkomst. Opdrachtgever heeft voldoende andere sanctionerende maatregelen tot haar beschikking in relatie tot een schending van dergelijke verplichtingen. De onderhavige bepaling is in onze optiek onredelijk geformuleerd omdat er sprake is van onmiddellijke opeisbaarheid, zonder dat door een rechter wordt vastgesteld dat inderdaad sprake is van schending van de geheimhoudingsverplichting door Opdrachtnemer. Gelet op het voorgaande verzoeken wij u artikel 17.5 ARBIT-2018 in de overeenkomst buiten toepassing te verklaren. Indien u daartoe niet bereid bent verzoeken wij u om in de overeenkomst op te nemen dat de boete conform artikel 17.5 ARBIT-2018 alleen verschuldigd zal zijn indien door een rechter onomstotelijk is vastgesteld dat er sprake is van een schending van de geheimhoudingsverplichting door de Opdrachtnemer en dat een betaalde boete in mindering zal worden gebracht op de door de rechter in goede justitie te bepalen hoogte van de schadevergoeding. Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. De boete is bedoeld als extra stimulans voor Wederpartij om de geheimhoudingsverplichting na te leven. Betaling van die onmiddellijk opeisbare boete laat de gehoudenheid van Wederpartij om de schade die het gevolg is van de schending te vergoeden onverlet.

Vraag 19	Artikel 19.3 ARBIT-2018 en artikel 15 ARVODI-2018. In het kader van de bescherming van de privacy van onze medewerkers en uit hoofde van goed werkgeverschap is het voor ons bezwaarlijk dat onze medewerkers een door de opdrachtgever uit te voeren veiligheidsonderzoek moeten ondergaan. In dat kader willen wij het volgende voorstellen. Wij zullen indien aan de orde, als opdrachtnemer richting opdrachtgever volledig instaan voor de kwaliteit en integriteit van de door haar ten behoeve van de opdracht bij opdrachtgever in te zetten medewerkers. Desgewenst zijn wij bereid om voorafgaand aan de opdracht zelf (via screeningsorganisatie DSI) een pre-employment screening uit te voeren met betrekking tot die medewerkers die wij ten behoeve van deze opdracht bij u zullen inzetten en zijn wij tevens bereid de uitkomst daarvan aan u te bevestigen. Kunt u instemmen met bovenbeschreven procedure in afwijking van artikel 19.3 ARBIT-2018?
----------	--

Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Artikel 19 ARBIT-2018 ziet onder meer op gebruikelijke maatregelen terzake van toegang tot gebouwen en het hanteren van informatie. De regels hieromtrent liggen vast in o.a. het Rijkstoegangsbeleid, bezoekersreglementen en voorschriften terzake van informatiebeveiliging. Er zijn binnen de rijksoverheid veel beveiligingsprocedures. Afhankelijk van de opdracht zullen passende regels worden opgesteld. Daarnaast gaat het om een Veiligheidsonderzoek conform de Wet Veiligheidsonderzoeken. Dit Veiligheidsonderzoek wordt door de AIVD uitgevoerd. Conform artikel 19.2 ARBIT-2018 kan Opdrachtgever verlangen dat van Personeel van Opdrachtnemer uiterlijk drie Werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden bij Opdrachtgever Verklaringen Omtrent het Gedrag (VOG) worden overgelegd. Opdrachtgever is van mening dat het verlangen van een VOG zeker voor de onderhavige dienstverlening onontbeerlijk is en gaat dan ook niet akkoord met het voorstel.
----------	--

Vraag 20	Artikel 26.2 en 26.3 ARBIT-2018 en artikel 21.3 ARVODI-2018. De aansprakelijkheidsbeperking in artikel 26.2 en 26.3 ARBIT-2018 en in artikel 21.3 ARVODI-2018 wijkt af van de aansprakelijkheidsbeperking die normaliter in onze branche gehanteerd wordt. In onze beroepsgroep is het gebruikelijk de aansprakelijkheid te beperken waarbij de maximum aansprakelijkheid in redelijke verhouding staat tot het met de opdracht gemoeide honorarium. Wij wijzen in dit kader naar Voorschrift 3.9 D van de Gids Proportionaliteit die in april 2016 door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie is uitgebracht. Dit Voorschrift 3.9 D bepaalt dat de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer gelimiteerd dient te zijn, waarbij de aansprakelijkheidsbeperking die in de betreffende branche gebruikelijk is in acht dient te worden genomen. Kunt u akkoord gaan met het opnemen van onderstaande, marktconforme, bepaling in de overeenkomst ter vervanging van 26.2 en artikel 26.3 van de ARBIT-2018 dan wel artikel 21.3 ARVODI-2018?: <i>"Opdrachtnemer zal zijn werkzaamheden naar beste kunnen verrichten en daarbij de zorgvuldigheid in acht nemen die van hem mag worden verwacht. Indien een fout wordt gemaakt doordat opdrachtgever aan opdrachtnemer onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt, is opdrachtnemer voor de daardoor ontstane schade niet aansprakelijk. De totale aansprakelijkheid van opdrachtnemer jegens opdrachtgever voor eventuele fouten die bij zorgvuldig handelen door opdrachtnemer zouden zijn vermeden, is beperkt tot maximaal driemaal het bedrag van het honorarium dat opdrachtgever heeft betaald en/of nog verschuldigd is voor de onder de opdracht verrichte specifieke werkzaamheden waaruit de fout voortvloeit. Indien de opdracht een langere doorlooptijd heeft dan twaalf maanden, dan is de totale aansprakelijkheid in het kader van de opdracht beperkt tot maximaal driemaal het bedrag van het honorarium dat opdrachtgever aan opdrachtnemer heeft betaald en/of nog verschuldigd is over de eerste twaalf maanden voor de onder de opdracht verrichte specifieke werkzaamheden waaruit de fout voortvloeit. De beperking van aansprakelijkheid van opdrachtnemer geldt niet indien er aan zijn zijde sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid en/of indien enige dwingende (inter)nationale wet of (beroeps) regelgeving een dergelijke beperking niet toestaat."</i>
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. In artikel 26 ARBIT-2018 wordt onderscheid gemaakt tussen persoons- en zaakschade, alsmede daaruit voortvloeiende schade (de zogenoemde indirecte of gevolgschade) en overige schade. Voor persoons- en zaakschade en daaruit voortvloeiende schade, welke schades doorgaans vallen onder de dekking van een aansprakelijkheidsverzekering bedrijven, is aansluiting gezocht bij het daarvoor gebruikelijk in de IT-markt verzekerde bedrag van EUR 1.250.000,- per gebeurtenis (zie artikel 29.2 ARBIT-2018). Bedoelde schades en de daaruit voortvloeiende schades vallen derhalve onder de aansprakelijkheidsbeperking van artikel 26.2 ARBIT-2018. De aansprakelijkheid voor overige schade die in de praktijk meestal zal bestaan uit zuivere vermogensschade (d.w.z. op zichzelf staande schade die niet is een gevolg is van daaraan voorafgaande persoons- of zaakschade) en die doorgaans valt onder de dekking van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering, is ingevolge artikel 26.3 ARBIT-2018 gelimiteerd op een bedrag van maximaal vier (4) maal de hoogte van

	de Vergoeding per gebeurtenis. Opdrachtgever ziet geen aanleiding om de aansprakelijkheid nog verder te beperken. Bovendien bent u gelet op artikel 26.2 en 26.3 ARBIT-2018 enkel aansprakelijk om de schade te vergoeden indien u toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van uw contractuele verplichtingen.
--	---

Vraag 21	Artikel 29.2 t/m 29.3 ARBIT-2018. Uiteraard kunnen en zullen wij voldoen aan het bepaalde in artikel 29.1 van de ARBIT-2018. Artikel 29.2 t/m 29.4 van de ARBIT-2018 zijn echter voor ons niet aanvaardbaar. Zo hebben wij geen minimale jaarlijkse uitkering van 200% van de minimale dekking van 1.250.000 euro (lid 2). Ook is het ons niet toegestaan om claims onder de polis aan u kenbaar te maken, dit vanwege onze wettelijke en ook contractuele geheimhoudingsplicht jegens onze cliënten en jegens onze verzekeraar (lid 3). Kunt u met in acht neming van het bovenstaande akkoord gaan met het opnemen van de volgende bepaling in de overeenkomst?: <i>"Artikel 29.2 t/m 29.3 van de ARBIT-2018 worden vervangen door de volgende bepaling. Opdrachtnemer is adequaat verzekerd voor beroeps- en bedrijfsaansprakelijkheid. De dekking voldoet aan de normen die in de bedrijfstak gebruikelijk zijn. Op verzoek van opdrachtgever zal opdrachtnemer een bewijs van verzekering en een bewijs van premiebetaling overleggen."</i>
Antwoord	Opdrachtgever kan instemmen met het verstrekken van een certificaat van betaling van verzekeringspremie, met dien verstande dat ook gedurende de looptijd van de Overeenkomst door Opdrachtgever telkens (ten minste eenmaal per jaar) de overlegging van een dergelijk certificaat kan worden gevergd.

Vraag 22	Artikel 32.1 ARBIT-2018. Volgens artikel 32.1 zou opdrachtnemer bij beëindiging van de overeenkomst alle haar door de opdrachtgever ter hand gestelde documenten, boeken, bescheiden en andere goederen dient te retourneren. Dit artikel biedt ons onvoldoende ruimte tot het houden van een intern dossier, ook na afloop van de opdracht. Vanwege interne risk- en compliance redenen dienen wij zowel gedurende als na afloop van de opdracht een eigen intern werkdossier te kunnen aanhouden met daarin kopieën (inclusief back-ups) van relevante documenten, uiteraard onder de op ons rustende geheimhoudingsverplichtingen. <i>"Artikel 32.1 van de ARBIT-2018 laat onverlet dat Opdrachtnemer ter zake van de opdracht een dossier aanhoudt met daarin kopieën van relevante stukken, onder voorwaarde dat Opdrachtnemer passende maatregelen neemt om de vertrouwelijkheid en veilige bewaring van het dossier te waarborgen."</i>
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Wel zal Opdrachtgever de onderstaande tekstpassage opnemen in de Overeenkomst: <i>"Opdrachtnemer is uitsluitend bevoegd om - enkel voor intern gebruik - een afschrift van de relevante stukken aan te houden om te voldoen aan verplichtingen bij of krachtens de wet, beroepsregels of op grond van een uitspraak van de rechter."</i>

Vraag 23	Artikel 53.3 ARBIT-2018. Artikel 53.3 bepaalt dat opdrachtnemer desgevraagd en onverwijld toegang dient te verschaffen aan bevoegde instanties tot de arbeidsvoorwaardelijke afspraken en meewerkt aan controles, audits of loonvalidatie. Wij zouden hier graag aan toevoegen dat een en ander enkel zal geschieden indien daarvoor een wettelijke basis bestaat. Gelet op het voorgaande, kunt u instemmen met het vervangen van artikel 53.3 door de volgende bepaling in de overeenkomst? <i>"Artikel 53.3 van de ARBIT-2018 is niet van toepassing en wordt vervangen door de volgende bepaling: Opdrachtnemer werkt mee aan het verschaffen van informatie met betrekking tot arbeidsvoorwaardelijke afspraken aan bevoegde instanties, indien en voorzover daarvoor een wettelijke basis bestaat."</i>
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Opdrachtgever acht het van belang dat Opdrachtnemer ten aanzien van zijn personeel de wet- en regelgeving en de CAO die op hem en zijn werknemers van toepassing is, naleeft. Het

	voornoemde wordt in dit artikel onderstreept. Dit artikel beoogt voorts te voorkomen dat Opdrachtgever op grond van de Wet Aanpak Schijnconstructies aansprakelijk wordt gesteld voor het betalen van het loon van werknemers van een onderaannemer.
--	--

Vraag 24	• Artikel 53.4 ARBIT-2018 In artikel 53.4 is opgenomen dat opdrachtnemer desgevraagd en onverwijld aan opdrachtgever toegang verschaft tot de in lid 2 genoemde arbeidsvoorwaardelijke afspraken als opdrachtgever dit noodzakelijk acht in verband met het voorkomen van of behandeling van een loonvordering aangaande verrichte arbeid ten behoeve van het verrichten van de Opdracht. Wij zouden hier graag aan willen toevoegen dat een en ander enkel zal geschieden indien daarvoor een wettelijke basis bestaat. Gelet op het voorgaande, kunt u instemmen met het vervangen van artikel 53.4 door de volgende bepaling op te nemen in de overeenkomst? "Artikel 53.4 van de ARBIT-2018 is niet van toepassing en wordt vervangen door de volgende bepaling: Indien Opdrachtgever zich geconfronteerd ziet met een (dreigende) loonvordering, zullen Opdrachtnemer en Opdrachtgever in overleg treden over (de verstrekking door Opdrachtnemer van) de informatie aangaande de arbeidsvoorwaardelijke afspraken die voor Opdrachtgever in dit verband redelijkerwijs noodzakelijk is."
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Opdrachtgever acht het van belang dat Opdrachtnemer ten aanzien van zijn personeel de wet- en regelgeving en de CAO die op hem en zijn werknemers van toepassing is, naleeft. Het voornoemde wordt in dit artikel onderstreept. Dit artikel beoogt voorts te voorkomen dat Opdrachtgever op grond van de Wet Aanpak Schijnconstructies aansprakelijk wordt gesteld voor het betalen van het loon van werknemers van een onderaannemer.

Vraag 25	Artikel 13 ARVODI-2018 Artikel 13 van de ARVODI-2018 regelt uitsluitend de geheimhoudingsplicht van opdrachtnemer (in de ARBIT-2018 is daarentegen een wederzijdse geheimhoudingsplicht opgenomen). Het is redelijk dat ook op de opdrachtgever een geheimhoudingsplicht rust, uiteraard tenzij de wet (waaronder de Wet openbaarheid van bestuur) of een uitspraak van de rechter de opdrachtgever tot openbaarmaking verplicht. Kunt u met in acht neming van het voorgaande akkoord gaan met het opnemen van de volgende bepaling in de te sluiten overeenkomst? <i>"In aanvulling op artikel 13 van de ARVODI-2018 geldt het volgende. Opdrachtgever heeft een geheimhoudingsplicht ten aanzien van de inhoud van rapporten, adviezen of andere al dan niet schriftelijke uitingen van opdrachtnemer, hetgeen onverlet laat dat opdrachtgever voornoemde stukken voor eigen intern gebruik mag vermenigvuldigen. Op de geheimhoudingsplicht van beide partijen wordt een uitzondering gemaakt in het geval enig wettelijk voorschrift (waaronder de Wet openbaarheid bestuur), beroepsregel of uitspraak van de rechter desbetreffende partij tot bekendmaking verplicht."</i>
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. De ARVODI-2018 zijn niet van toepassing. Het onderwerp "Geheimhouding" is geregeld in artikel 17 ARBIT-2018.

Vraag 26	Artikel 26.4 sub d ARBIT-2018 / Artikel 21.3 sub d ARVODI-2018 In artikel 21.3 sub d van de ARVODI-2018 is opgenomen dat de beperking van aansprakelijkheid niet geldt voor (schending van) de verwerkersovereenkomst. Een dergelijke onbeperkte aansprakelijkheid is zeer ongebruikelijk in onze branche. Het risico dat op deze manier bij de opdrachtnemer wordt neergelegd is bovendien disproportioneel. Wij verwijzen in dit kader naar voorschrift 3.9D van de Gids Proportionaliteit. Kunt u derhalve akkoord gaan met het buiten toepassing verklaren van dit artikel 21.3 sub d, zodat dat ook schade als gevolg van schending van de verwerkersovereenkomst valt onder de aansprakelijkheidsbeperking?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Artikel 26.4 sub d ARBIT-2018 voorziet in een aansprakelijkheidsregeling voor de afspraken uit de

	Verwerkersovereenkomst. Opdrachtnemer kan daarom alleen aansprakelijk worden gesteld indien zij overeengekomen afspraken uit de Verwerkersovereenkomst niet nakomt. In het kader van risicoallocatie is het redelijk om hier het risico te beleggen bij de partij die het risico het beste kan beheersen. Opdrachtgever kan dit risico niet dragen, omdat Opdrachtgever hier geen invloed op heeft. Het op enige wijze maximaliseren van artikel 26.4 sub d ARBIT-2018 is voor Opdrachtgever dan ook niet proportioneel. Verder maximaliseert de Algemene Verordening Gegevensbescherming de door de Autoriteit Persoonsgegevens op te leggen boete en heeft de Autoriteit Persoonsgegevens ook boetebeleid opgesteld, dat een stuk milder is dan de maximale boete uit de AVG.
--	--

Vraag 27	IT-dienstverleners. De (concept)overeenkomst en inkoopvoorwaarden bevatten op diverse plaatsen een geheimhoudingsverplichting ten aanzien van informatie die wij ontvangen in het kader van de opdracht. Op grond van de op onze organisatie toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving hebben wij uw uitdrukkelijke toestemming nodig om de betreffende informatie te mogen delen met IT (cloud) dienstverleners, voor zover gegevens op de systemen van Opdrachtnemer terechtkomen. Wij realiseren ons dat bij Pentesten dit over het algemeen minder het geval zal zijn, maar toch stellen wij voor de zekerheid deze vraag. Voor (de uitvoering van) haar dienstverlening maakt opdrachtnemer gebruik van cloud-toepassingen, e-mailproviders en andere ondersteunende IT (cloud) dienstverleners, onder meer voor onze document managementsystemen, waarbij dossiers en (klant)informatie worden opgeslagen in de cloud. Voor de zeer beperkte gevallen dat deze IT (cloud) dienstverleners, in verband met noodzakelijke technische ondersteuning, beperkte inzage hebben in de vertrouwelijke (klant)informatie, gelden strikte geheimhoudingsafspraken. Voor de goede orde benadrukken wij dat de ondersteuning van onze interne bedrijfsprocessen door betreffende IT (cloud) dienstverleners noodzakelijk is voor de uitvoering van onze dienstverlening, waarbij wij verantwoordelijkheid aanvaarden voor de inzet van deze IT (cloud) dienstverleners en de (de handhaving van de) vertrouwelijkheid van de (klant)informatie. Op grond van het voorgaande verzoeken wij u onderstaand tekstvoorstel op te nemen in de te sluiten overeenkomst. Zonder uw uitdrukkelijke toestemming kunnen wij de werkzaamheden niet uitvoeren. Kunt u akkoord gaan met het opnemen van onderstaande bepaling in de overeenkomst? <i>"Ten behoeve van (de uitvoering van) de Opdracht kunnen Opdrachtgever en Opdrachtnemer door middel van elektronische middelen met elkaar communiceren en/of gebruik maken van elektronische opslag (waaronder cloud-toepassingen), waarbij het Opdrachtnemer is toegestaan vertrouwelijke informatie te verstrekken aan IT (cloud) dienstverleners, op basis van vertrouwelijkheid en uitsluitend ter ondersteuning van de bedrijfsvoering van Opdrachtnemer. Opdrachtnemer blijft jegens Opdrachtgever verantwoordelijk voor de geheimhouding van de vertrouwelijke informatie door de betreffende IT (cloud) dienstverleners."</i>
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Het inschakelen van ondersteunende IT (cloud) dienstverleners kwalificeert als het inschakelen van een Derde waarvoor Opdrachtgever uitdrukkelijk toestemming dient te geven. Opdrachtgever wenst deze toestemming niet op voorhand te geven, onder meer wegens onbekendheid met de in te schakelen IT (cloud) dienstverlener(s). Per nadere opdracht kan Opdrachtnemer aan Opdrachtgever toestemming vragen om een Derde in te schakelen. Conform artikel 23.1 ARBIT-2018 onthoudt Opdrachtgever deze toestemming niet op onredelijke gronden. Aan de toestemming kan Opdrachtgever voorwaarden verbinden.
Vraag 28	Concept Raamovereenkomst, artikel 8.5 en 8.6. In deze artikelen wordt het toepasselijk recht en de bevoegde rechter gewijzigd van Nederland/Den Haag naar wetgeving Caribisch Nederland/Bonaire. Dat is voor Opdrachtnemers die in Nederland gevestigd zijn lastig en onzes inziens ook niet nodig. Zou u ermee

	akkoord kunnen gaan om artikel 8.5 en 8.6 uit de Raamovereenkomst te verwijderen wanneer de Opdrachtnemer in Nederland is gevestigd?
Antwoord	Artikelen 8.5 en 8.6 van de raamovereenkomst blijven in die zin ongewijzigd. Opdrachtgever is immers gevestigd te Bonaire. Zie voor de volledigheid ook het antwoord op vraag 94.

Vraag 29	Model Integriteitsverklaring. Bij de stukken is een Model Integriteitsverklaring gevoegd. Het is ons onduidelijk wat hiervoor de bedoeling is. Dit formulier lijkt ervan uit te gaan dat medewerkers van Opdrachtnemer een dergelijke verklaring zouden moeten ondertekenen. Dat lijkt ons voor PENTesten niet de bedoeling; hier is immers geen sprake van detachering. De medewerkers zullen in opdracht van Opdrachtnemer werken. Mocht Opdrachtgever dit alsnog verlangen, dan vinden wij dat bezwaarlijk. Dit impliceert namelijk ten onrechte dat onze medewerkers persoonlijk aansprakelijk zouden kunnen worden gehouden tegenover de Opdrachtgever in verband met enige tekortkoming in het kader van de ten behoeve van Opdrachtnemer uit te voeren werkzaamheden. Ter bescherming van onze werknemers tegen claims van onze klanten, is het niet aanvaardbaar (mede uit het oogpunt van goed werkgeverschap) dat zij op persoonlijke titel een dergelijke geheimhoudings- en integriteitsverklaring tekenen. Immers, de werkgever is primair aansprakelijkheid tegenover opdrachtgevers, hetgeen volgt uit het systeem van de wet. Derhalve het verzoek deze bijlage (Bijlage D) te verwijderen.
Antwoord	Opdrachtgever gaat in beginsel uit van de geheimverklaring op organisatieniveau. Echter, indien het om specifieke gevoelige onderzoek of advies gaat kan Opdrachtgever een geheimhoudingsverklaring op persoonlijke titel eisen in de Nadere overeenkomst. Bij het uitzetten van de Nadere opdracht zal dit dan expliciet als voorwaarde worden opgenomen, waarbij Opdrachtgever ook de mogelijkheid biedt aan u om op een andere wijze dezelfde geheimhouding op medewerkersniveau te borgen. In de geheimhoudingsverklaring op persoonlijke titel nemen wij geen boete bepaling op.

Vraag 30	Concept Raamovereenkomst, artikel 5.10 (Persoonlijke geheimhoudingsverklaring personeel). In artikel 5.10 van de Concept Raamovereenkomst is bepaald dat Opdrachtnemer voor aanvang van de werkzaamheden getekende geheimhoudingsverklaringen van de in te zetten medewerkers dient op te leveren. Dit is voor ons bezwaarlijk. Dit impliceert namelijk ten onrechte dat onze medewerkers persoonlijk aansprakelijk zouden kunnen worden gehouden tegenover de Opdrachtgever in verband met enige tekortkoming in het kader van de ten behoeve van Opdrachtnemer uit te voeren werkzaamheden. Ter bescherming van onze werknemers tegen claims van onze klanten, is het niet aanvaardbaar (mede uit het oogpunt van goed werkgeverschap) dat zij op persoonlijke titel een dergelijke geheimhoudings- en integriteitsverklaring tekenen. Immers, de werkgever is primair aansprakelijkheid tegenover opdrachtgevers, hetgeen volgt uit het systeem van de wet. Onze werknemers tekenen bij indiensttreding een geheimhoudingsverklaring. Hierin wordt ook de geheimhoudingsplicht ten aanzien van cliëntgegevens gewaarborgd. Wij vinden in dit kader het voorgaande, alsook het (overige) bepaalde in artikel 17 ARBIT-2018 / artikel 13 ARVODI-2018 afdoende. Als een werknemer de geheimhoudingsplicht schendt dan dient de Opdrachtgever de Opdrachtnemer (en niet ook de werknemer persoonlijk) daarvoor aansprakelijk te stellen. Kunt u gelet op het voorgaande akkoord gaan met het in de overeenkomst buiten toepassing verklaren van het vereiste in artikel 5.10 van de Concept Raamovereenkomst dat personeel van opdrachtnemer persoonlijk een geheimhoudingsverklaring tekent?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 29.

Vraag 31	Verwerkersovereenkomst. Opdrachtnemer zal bij de werkzaamheden die voor opdrachtgever kwalificeren als verwerkingsverantwoordelijke. De rationaliteit hierachter is dat de adviseurs/pentesters van Opdrachtnemer keuzes maken waarbij een beroep wordt gedaan op de professionele en onafhankelijke deskundigheid van de adviseur/pentester. De adviseur/pentester bepaalt bij het maken van deze keuzes het doel en de middelen van de gegevensverwerking, waarbij bovendien geldt dat eventuele toegang tot persoonsgegevens slechts "bijvangst" is en ook zoveel als mogelijk wordt voorkomen.
----------	---

	Ook voor de werkzaamheden die Opdrachtnemer voor opdrachtgever uitvoert is dit het geval. Dit betekent dat Opdrachtnemer naast opdrachtgever ook als zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke kwalificeert. Het is onder de AVG dan niet nodig, en niet gepast, om een verwerkersovereenkomst af te sluiten. De verwerking van persoonsgegevens kan dan plaatsvinden op basis van hetgeen wordt afgesproken in de opdrachtbeschrijving, de algemene voorwaarden en op basis van de verplichtingen die op grond van de AVG op de verwerkingsverantwoordelijke rusten. Indien opdrachtgever aanvullende afspraken wenst te maken met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens kan Opdrachtnemer een template aanleveren voor een overeenkomst tussen twee verwerkingsverantwoordelijken. Is het in dit kader akkoord om de verwerkersovereenkomst weg te laten?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Indien voor het uitvoeren van de Nadere opdrachten verwerking van Persoonsgegevens plaatsvinden, is Opdrachtgever degene die doel en middelen bepaalt en daarmee Verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG. De Verwerkersovereenkomst blijft daarom onderdeel van de Aanbesteding.
Vraag 32	Artikel 3.2 Verwerkersovereenkomst. Artikel 3.2 van de Verwerkersovereenkomst verwijst naar artikel 10, welke bepaling, mede gelet op de aard van onze dienstverlening en ons type organisatie, voor ons niet acceptabel is. Toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving, alsmede interne risk en compliance voorschriften, schrijven voor dat wij een dossier dienen aan te houden (zie hierover onze opmerkingen bij artikel 10 van de Verwerkersovereenkomst). Op grond van het voorgaande zouden wij willen voorstellen om de huidige formulering van artikel 3.2 te vervangen door de volgende bepaling: <i>Deze Verwerkersovereenkomst eindigt op dezelfde datum als de Overeenkomst tenzij Opdrachtnemer nog persoonsgegevens van Opdrachtgever onder zich heeft, in welk geval de verplichtingen uit deze Verwerkersovereenkomst voortduren totdat Opdrachtnemer geen persoonsgegevens van Opdrachtgever meer onder zich heeft.</i>
Antwoord	Uw voorstel voor artikel 3.2 heeft dezelfde strekking als het huidige artikel. Wij zien dan ook geen reden uw voorstel over te nemen. Zover uw vraag ook gaat over het aanhouden van een intern dossier verwijzen wij u naar het antwoord op vraag 35.
Vraag 33	Artikel 4.1 Verwerkersovereenkomst. Artikel 4.1 van de Verwerkersovereenkomst is, mede gelet op de aard van onze dienstverlening, ons type organisatie en de wijze waarop onze organisatie is ingericht, niet acceptabel. Omdat wij ook accountantsdiensten verlenen, zijn wij voor wat betreft die dienstverlening onderworpen aan risk management en quality review vereisten, welke vereisten door middel van interne regelingen ook voor onze adviestak gelden. Bent u derhalve bereid om het volgende artikel, ter vervanging van artikel 4.1 van de Verwerkersovereenkomst op te nemen?: <i>Opdrachtnemer zal de Persoonsgegevens die zij Verwerkt in haar hoedanigheid van verwerker slechts in opdracht en ten behoeve van Opdrachtgever verzamelen en verwerken voor het uitvoeren van haar dienstverlening, conform de instructies van Opdrachtgever, voor risk management en quality review vereisten, onderhouden van Opdrachtnemer's interne administratieve en client relationship systemen, het voldoen aan toepasselijke wet- en (beroeps-)regelgeving en in verband met een tucht-, civiel-, bestuurs- en/of strafrechtelijke procedure (een juridische procedure) waar Opdrachtnemer of personen verbonden aan of werkzaam bij Opdrachtnemer betrokken zijn en waarbij deze informatie van belang kan zijn.</i>
Antwoord	Nee, op voorhand stemt Opdrachtgever hier niet mee in. Dit dient van geval tot geval te worden bekeken. Wederpartij Verwerkt de Persoonsgegevens uitsluitend in opdracht en op basis van schriftelijke instructies van Opdrachtgever behoudens afwijkende wettelijke voorschriften die op Wederpartij van toepassing zijn. Opdrachtgever is immers degene die doel en middelen bepaalt. Indien de schriftelijke instructie van Opdrachtgever in een concreet geval naar de mening van Wederpartij een inbreuk oplevert op de Verordening of een andere wettelijke bepaling inzake de bescherming van persoonsgegevens, stelt Wederpartij Opdrachtgever hiervan in kennis. Deze verplichting uit artikel 28, derde lid, aanhef

	en onder h, van de Verordening is vastgelegd in het tweede lid. Partijen zullen dan in overleg treden.
Vraag 34	Artikel 5.4 Verwerkersovereenkomst. Artikel 5.4 van de Verwerkersovereenkomst is, mede gelet op de wijze waarop onze organisatie is ingericht, niet acceptabel. Opdrachtnemer is onderdeel van een wereldwijd netwerk van lokale entiteiten. De verwerking van persoonsgegevens vindt plaats via verschillende locaties waardoor niet gegarandeerd kan worden dat deze gegevens de EER niet verlaten. Opdrachtnemer heeft een Intra-Network Data Transfer Agreement ("INTA") voor de doorgifte van persoonsgegevens binnen het internationale netwerk waarvan Opdrachtnemer deel uitmaakt. Deze INTA voldoet aan de eisen zoals vastgesteld door de EC in het kader van de internationale doorgifte naar landen buiten de EER. Op basis hiervan is het Opdrachtnemer toegestaan gegevens buiten de EER door te geven, mits klant/opdrachtgever dit niet verbiedt. Daarnaast maakt Opdrachtnemer gebruik van diverse cloudoplossingen. Het is inherent aan het gebruik van cloudoplossingen dat de data ook buiten de EER gebracht wordt. Om die reden moet dit voor Opdrachtnemer toegestaan zijn. Op grond van het voorgaande zouden wij willen voorstellen om de huidige formulering van artikel 5.4 te vervangen door de volgende bepaling: <i>Opdrachtnemer zal persoonsgegevens alleen naar landen buiten de EER sturen indien de ontvanger geacht wordt een passend beschermingsniveau van gegevensbescherming te bieden op grond van de AVG. Op basis van de Intra-Network Data Transfer Agreement ("INTA") is het Opdrachtnemer toegestaan persoonsgegevens te versturen binnen het internationale netwerk waarvan Opdrachtnemer deel uitmaakt.</i>
Antwoord	Nee, op voorhand stemt Opdrachtgever hier niet mee in. Weliswaar wijst Opdrachtgever uw suggestie niet categorisch af, maar of in later stadium de toestemming van Opdrachtgever alsnog kan worden verkregen, om te handelen zoals u voor ogen heeft, is ter discretie van Opdrachtgever en is vanzelfsprekend ook afhankelijk van de conformiteit aan de Europese regels op het gebied van bescherming van persoonsgegevens.
Vraag 35	Artikel 10 Verwerkersovereenkomst. Artikel 10 van de Verwerkersovereenkomst is, mede gelet op de aard van onze dienstverlening en ons type organisatie, niet acceptabel. Toepasselijke wet- en (beroeps-)regelgeving, alsmede interne risk- en compliance voorschriften, schrijven voor dat wij een dossier dienen aan te houden. Het dossier bevat minimaal correspondentie. Correspondentie bevat nagenoeg altijd persoonsgegevens (bijvoorbeeld handtekening, naam en e-mailadressen). Deze gegevens kunnen dan ook niet althans niet altijd verwijderd worden. Daar komt bij, dat persoonsgegevens in bijna alle communicatie zijn terug te vinden. Op het moment dat er e-mailcommunicatie plaatsvindt tussen Opdrachtnemer en Opdrachtnemer is reeds sprake van de verwerking van persoonsgegevens. Op basis van genoemde bepaling zouden alle persoonsgegevens, en dus ook e-mailcorrespondentie verwijderd moeten worden. Dit is niet werkbaar in de praktijk en met het oog op de op onze organisatie toepasselijke wet- en (beroeps-)regelgeving. Op grond van het voorgaande zouden wij willen voorstellen om de huidige formulering van artikel 10 te vervangen door de volgende bepaling: <i>Opdrachtnemer bewaart de persoonsgegevens die zij in het kader van de opdracht ontvangt voor zover nodig voor het uitvoeren van de opdracht, om te voldoen aan toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving en, indien van toepassing, in het kader van een juridische procedure. Voor persoonsgegevens die niet in het dossier worden opgeslagen kan de klant aan Opdrachtnemer verzoeken bronbestanden te verwijderen. Opdrachtnemer zal bij een dergelijk verzoek alle redelijke medewerking verlenen, tenzij het bewaren van deze bronbestanden nodig is om de opdracht uit te voeren, om te voldoen aan toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving of in verband met een juridische procedure.</i>
Antwoord	In de Verwerkersovereenkomst wordt ook een definitie van Persoonsgegevens gegeven: 'alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon, die Wederpartij in het kader van de Overeenkomst ten behoeve van Opdrachtgever verwerkt'. Dit zijn dan ook de gegevens waar het in artikel 10 van de Verwerkersovereenkomst over gaat. Wij zien e-mailverkeer tussen de Persoonsgegevens van betrokkenen bij de uitvoering van de Raamovereenkomst

	niet als een verwerking van Persoonsgegevens door een derde, waarvoor het afsluiten van een Verwerkersovereenkomst noodzakelijk is. De laatste zin uit artikel 10.1 vullen wij als volgt aan: • Wederpartij verwijdt kopieën, behoudens afwijkende wettelijke- en beroepsvoorschriften. Onzes inziens sluiten wij op deze manier aan bij uw verzoek.
--	---

Vraag 36	Artikel 11 Verwerkersovereenkomst. Artikel 11 van de Verwerkersovereenkomst is, mede gelet op de aard van onze dienstverlening en ons type organisatie, niet acceptabel. Wij zijn bereid mee te werken aan audits. Wij zijn echter wel gebonden aan professionele geheimhoudingsverplichtingen jegens onze klanten en dienen onze klanten te garanderen dat wij die verplichting niet schenden, ook niet door middel van een audit door of namens een andere klant. Verder zou onze bedrijfsvoering verstoord kunnen raken als er dagelijks klanten op de stoep zouden staan die onaangekondigd een audit wensen komen uit te voeren. Daarnaast zijn wij als organisatie ISO 27001 gecertificeerd. Het laten certificeren komt neer op een audit door een onafhankelijke derde. Daarnaast kan Opdrachtgever een jaarlijkse bevestiging ontvangen dat wij nog steeds ISO 27001 gecertificeerd zijn. Op grond van het voorgaande zouden wij willen voorstellen om de huidige formulering van artikel 11 te vervangen door de volgende bepaling: <i>In het kader van het controlerecht voor Opdrachtgever geldt dat Opdrachtnemer haar medewerking zal verlenen aan de uitvoering van een dergelijke audit onder de voorwaarde dat een dergelijke audit tijdig en vooraf wordt aangekondigd, zal worden uitgevoerd onder begeleiding van Opdrachtnemer, geen toegang omvat tot de interne systemen en (werk)dossiers van Opdrachtnemer en Opdrachtnemer eveneens niet gehouden zal worden tot schending van diens professionele geheimhoudingsverplichtingen. Opdrachtnemer zal in dit kader alle redelijk informatie overhandigen die nodig is voor het uitvoeren van de audit. Daarnaast zal Opdrachtnemer haar Global Information Security Policy overleggen alsmede het ISO 27001 certificaat. Voor wat betreft het ISO 27001 certificaat zal Opdrachtnemer jaarlijks schriftelijk bevestigen dat Opdrachtnemer nog steeds in het bezit is van een geldig ISO 27001 certificaat.</i>
Antwoord	Op voorhand staan wij niet afwijzend tegenover uw voorstel. Echter kunnen wij pas een definitief oordeel geven indien wij weten over welke specifieke verwerking van Persoonsgegevens het gaat en welke maatregelen daarvoor moeten worden genomen. Dit is nu niet bekend. Wij stellen daarom voor, wanneer in een specifiek geval Persoonsgegevens dienen te worden verwerkt, tijdens een Nadere offerteaanvraag hierover via de Nota van Inlichtingen overeenstemming over de op te nemen tekst te bereiken.

Vraag 37	U stelt dat twee of meer medewerkers tenminste moeten beschikken over Certified Ethical Hacker (CEH) of gelijkwaardig. CEH is een laagdrempelig certificaat zonder praktijktoets van de kennis en naar onze mening onvoldoende voor het uitvoeren van een kwalitatieve pentest. In de markt is de OSCP certificering van Offensive Security gangbaar. Bent u bereid de beroepskwalificaties te verhogen naar OSCP of gelijkwaardig en tevens dat elk aangeleverd CV hierover moet beschikken?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 7.

Vraag 38	Mag er in "Bijlage 4 - Antwoord Subgunningcriteria.docx" in het antwoord verwezen worden naar bijlages, zoals bijvoorbeeld het onderzoeksrapport?
Antwoord	Hier mag naar worden verwezen, mits het maximaal aantal pagina's niet wordt overschreden.

Vraag 39	U geeft aan dat de maximale contractwaarde, voor de maximale looptijd van vier jaar, van deze raamovereenkomst wordt gesteld op een totaal van \$1.500.000. Tevens geeft u aan dat het doel van de Aanbesteding is het sluiten van een raamovereenkomst met maximaal vijf dienstverleners op het gebied van de uitvoering van pentesten. Is onze aanname juist dat de maximale contractwaarde wordt verdeeld over het aantal dienstverleners waarmee een overeenkomst wordt gesloten?
Antwoord	Deze aanname is juist.

Vraag 40	U geeft aan dat mini competities zullen plaatsvinden bij elke uitvraag voor een test. Kan u aangeven of het aspect kwaliteit van team, testen en rapporteren ook meegewogen zal worden in de mini competities?
Antwoord	Dit zal voor elke minicompetitie zelf worden bekeken. Het is geheel afhankelijk van het soort pentest wat de aspecten van kwaliteit zullen zijn in de desbetreffende minicompetitie.
Vraag 41	Kan u aangeven of indexering wordt toegepast op de aangeboden fee bij verlenging van de overeenkomst?
Antwoord	Het is voor de Aanbestedende dienst niet duidelijk wat hier wordt bedoeld, aangezien er geen fee wordt uitgevraagd.
Vraag 42	Voor onze pentest dienstverlening maken wij naast ons uitgebreide lokale team ook gebruik van onze eigen memberfirms. Wij beschouwen onze memberfirms niet als Combinatie of derde. Is dat correct?
Antwoord	De aan Opdrachtnemer gelieerde entiteiten vallen niet onder de reikwijdte 'Derden' en mogen worden betrokken in de uitvoering van de Overeenkomst. Indien een beroep wordt gedaan op een andere organisatie dan de eigen organisatie is er sprake van een beroep op een Derde, of dient ingeschreven te worden als Combinatie.
Vraag 43	U geeft aan "Bij het uitvoeren van de pentesten worden de volgende methodieken toegepast: white box, grey box en black box". Staat u open voor het voorstellen van aanvullende alternatieve methoden van testen?
Antwoord	Zie hiervoor Eis 10 uit het Programma van Eisen: 'U kunt ten minste, maar niet uitsluitend, de volgende methodieken uitvoeren: white box, grey box en black box.'
Vraag 44	Kan u aangeven in welke mate de testen op afstand en op locatie dienen te worden getest? In welke mate dienen we rekening te houden met het uitvoeren van testen buiten Nederland?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 10.
Vraag 45	In de prijsopgave vraagt u een vulnerability assessment prijs. Kan u aangeven wat de door u gehanteerde definitie is van een vulnerability assessment?
Antwoord	Het doel van een vulnerability assessment is om in kaart te brengen hoe de security bij een organisatie is geregeld en aan te geven wat de eventuele kwetsbaarheden zijn.
Vraag 46	U vraagt in de referentieverklaring naam organisatie, naam functie en contactgegevens van de contactpersoon. Veel van onze opdrachten zijn van vertrouwelijke aard. Om daar op gepaste wijze mee om te gaan stellen wij voor deze informatie op uw verzoek met u te delen op het moment dat onze inschrijving tot een (voorlopige) gunning leidt. Is dat akkoord?
Antwoord	Wij gaan ermee akkoord dat dergelijke gegevens alleen op verzoek worden gedeeld. Dit is echter wel al in de beoordelingsfase, dus ruim voor de (voorlopige) gunning. Immers, als niet wordt voldaan aan de kerncompetenties beschreven in de referenties, wordt niet voldaan aan de Geschiktheidseisen en dan wordt de Inschrijving uitgesloten van verdere deelname aan de Aanbesteding.
Vraag 47	In artikel 5.4 Concept raamovereenkomst geeft u aan "Opdrachtgever kan een boete van \$500,- in rekening brengen bij Wederpartij voor iedere keer dat Wederpartij op een daartoe strekkend verzoek van Opdrachtgever geen Nadere offerte doet.". Indien in geselecteerde aanbieder mede aanbieder terechtkomen door middel van een lage(re) kwaliteit en lagere prijsverhouding kan het zijn dat aanbieder besluit af te zien van nadere offerte voorstellen, in het bijzonder als deze alleen op prijs gebaseerd worden. Deze zouden namelijk op voorbaat al verloren zijn waardoor aanbieder onnodig kosten maakt voor het opstellen van een offerte. Wij stellen dan ook voor dit artikel niet van toepassing te verklaren.
Antwoord	Dit artikel blijft onverminderd van toepassing. In het geval dat door Inschrijver wordt geschetst, wijzen wij u op artikel 5.5 uit de concept raamovereenkomst: 'De in artikel 5.4 bedoelde boete is niet van toepassing indien Wederpartij in een

	voorliggend geval gemotiveerd heeft verzocht om ontheffing van het doen van een Nadere offerte en Opdrachtgever dit verzoek heeft gehonoreerd. Opdrachtgever zal een verzoek om ontheffing niet op onredelijke gronden weigeren.'
Vraag 48	U geeft in artikel 5.10 Concept raamovereenkomst aan "Wederpartij levert van de in te zetten medewerkers voor aanvang van de werkzaamheden getekende geheimhoudingsverklaringen op conform bijlage 6.". Het is voor deze dienstverlening erg ongebruikelijk dat alle teamleden op eigen titel tekenen. Wij stellen dan ook voor om een tekenbevoegde persoon deze namens organisatie van inschrijver voor alle teamleden te laten tekenen.
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 29.
Vraag 49	In artikel 9.2 Concept raamovereenkomst wordt gesproken over de vrijwaring. Indien er sprake is van betrokkenheid van derden bv een hosting provider of cloud provider) bestaat de kans dat deze tevens akkoord dient te geven op het uitvoeren van de test. Bent u in dat geval bereid de derde partij een aanvullende vrijwaring te laten ondertekenen?
Antwoord	Indien een beroep wordt gedaan op een Derde, dient Wederpartij dit bij inschrijving aan te geven. Hierdoor is geborgd dat Wederpartij ook verantwoordelijk is voor deze Derde, en deze dus automatisch tekent namens de Derde.
Vraag 50	In de concept nadere overeenkomst zijn optionele onderdelen opgenomen waarin van variabelen kan worden afgeweken. Kan u het proces beschrijven indien opdrachtnemer niet wenst akkoord te gaan met door opdrachtgever opgenomen variabelen en optionele onderdelen in de nadere overeenkomst?
Antwoord	Er zal een Nadere overeenkomst worden gesloten naar aanleiding van een Nadere offerteaanvraag door middel van een minicompetitie. Bij het uitzetten van deze minicompetitie zal een concept Nadere overeenkomst voor de desbetreffende opdracht mee wordt gestuurd, zodat per Nadere overeenkomst wordt bepaald of bepaalde variabelen en optionele onderdelen worden meegenomen.
Vraag 51	In artikel 7.4 van de nadere overeenkomst wordt gesproken over "geconstateerde Gebreken". Kan u aangeven in welke gevallen er sprake kan zijn van "geconstateerde Gebreken", op welke wijze opdrachtnemer hiervan in kennis wordt gesteld en vanaf welk moment dagen van herstel worden gerekend?
Antwoord	Dit zal voor elke Nadere overeenkomst worden bepaald op het moment dat er een Nadere offerteaanvraag wordt verstuurd.
Vraag 52	In artikel 7.6 stelt u "Indien de Prestatie als gevolg van een toerekenbare tekortkoming van Wederpartij niet op de overeengekomen datum is Opgeleverd wordt een bedrag van 2,5% van de totale initiële (eenmalig) Vergoeding per volgnummer gekort....". Wij stellen voor deze clause wederzijds te maken en tevens een vergoeding op te nemen indien opdrachtgever tekortschiet (denk aan niet tijdig aanleveren van accounts, beschikbaar stellen van de omgeving en andere benodigdheden om de test conform planning uit te voeren. Is dat akkoord?
Antwoord	Dit zal voor elke Nadere overeenkomst worden bepaald op het moment dat er een Nadere offerteaanvraag wordt verstuurd.
Vraag 53	In bijlage D (integriteitsverklaring) worden alle teamleden geacht individueel te tekenen. Het is voor deze dienstverlening erg ongebruikelijk dat alle teamleden op eigen titel tekenen. Wij stellen dan ook voor om een tekenbevoegde persoon deze namens organisatie van inschrijver voor alle teamleden te laten tekenen. Is dat akkoord?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 29.

Vraag 54	In artikel 10 van de verwerkersovereenkomst stelt u "Wederpartij wist de Persoonsgegevens binnen vier weken na afloop van de Overeenkomst". Wij stellen voor hier de aan toe te voegen "Persoonsgegevens verkregen vanuit de testsystemen in scope in het kader van het uitvoeren van de test". Immers, tijdens de test is ook contact met contactpersonen van opdrachtgever, waarbij (bijvoorbeeld in email) communicatie ook persoonsgegevens worden uitgewisseld van direct betrokkenen bij de test. Het lijkt ons onwenselijk ook deze gegevens iedere keer te wissen en opnieuw uit te wisselen. Is dat akkoord?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 35.
Vraag 55	Beschrijvend Document paragraaf 2.1 U geeft aan een raamovereenkomst af te willen sluiten met maximaal vijf partijen waarbij een minicompentie per pentest onder deze overeenkomst bepaald aan wie deze gegund wordt. Wij zien dat steeds meer organisaties afstappen van de minicompenties aangezien deze voor zowel de opdrachtnemer als de opdrachtgever veel extra werk met zich meebrengt en de doorlooptijden van de processen vertraagd. Als alternatief wordt hiervoor een gelijke verdeling van de pentests toegepast door de opdrachtgever aan de opdrachtnemers. Staat u ervoor open om ook een dergelijke verdeling te overwegen?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 1.
Vraag 56	Akkoordverklaring programma van Eisen. Eis: Eis 17: U verklaart dat alleen degenen die betrokken zijn bij de uitvoering van de pentest (binnen de Nadere overeenkomst) de resultaten van deze test zullen zien, en deze niet verder worden gedeeld binnen de organisatie. Vanuit kwaliteitsoogpunt worden onze rapporten altijd door een security expert binnen onze organisatie gereviewd die niet heeft deelgenomen aan het onderzoek zelf. Op deze manier wordt de kwaliteit van het rapport verhoogd. Kunt u akkoord gaan met deze handelswijze?
Antwoord	Hiermee gaat de Aanbestedende dienst akkoord. Dit maakt in zekere zin deel uit van de uitvoering.
Vraag 57	Akkoordverklaring programma van eisen: Eis 13: U stemt ermee in dat de Aanbestedende dienst een antecedentenonderzoek uit mag voeren, waarbij alle werkgevers in de laatste 10 jaar benaderd worden. Onze consultants worden intern aan een Pre Employment Screening onderworpen, waarin ook een antecedenten onderzoek wordt uitgevoerd, inclusief controle van eerdere werkgevers. Daarnaast is een jaarlijkse VGB-C is verplicht. Velen hebben daarboven nog een VGB-B of A. Wij achten deze eis te zwaar en belastend voor voormalige werkgevers. Is opdrachtgever bereid deze eis alleen ten uitvoer te brengen na overleg met opdrachtnemer?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hier niet mee akkoord. Wel kan er overleg plaatsvinden over de manier waarop voormalige werkgevers worden benaderd.
Vraag 58	Beste prijs-kwaliteitverhouding: Subgunningscriterium prijs: U geeft als onderzoeksdoel de outlook webomgeving van RCN aan. Wij vragen ons af op welke manier RCN deze website onderzocht wil hebben? Met testcredentials (grey box) of zonder testcredentials (black box)?
Antwoord	De vulnerability assessment valt in de black box, aangezien niet meer informatie wordt gegeven dan reeds beschreven in paragraaf 4.1 van het Beschrijvend document.

Vraag 59	Beste prijs-kwaliteitverhouding: Subgunningscriterium prijs: U geeft als onderzoeksdoel de outlook webomgeving van RCN aan. Wij vragen ons af of dit de beste omgeving is om een prijsopgave te vragen aangezien het een tamelijk standaard omgeving is die erg beperkt is in het geval er getest wordt zonder credentials of juist heel erg groot als er met testcredentials getest wordt. Daarbij rijst de vraag of het zinnig is om een standaard Microsoft product met credentials te testen. Is opdrachtgever bereid een ander onderzoeksdoel te nemen om de prijs te bepalen. Bijvoorbeeld een maatwerk applicatie van RCN?
Antwoord	Het Subgunningscriterium op prijs blijft ongewijzigd.
Vraag 60	Beste prijs-kwaliteitverhouding: Subgunningscriterium prijs: U geeft aan dat alleen de totaalprijs wordt beoordeeld en dat de opdracht niet hoeft te worden uitgevoerd. Is opdrachtgever het eens met het feit dat dit kan leiden tot extreem scherpe aanbiedingen omdat aanbieders de test toch niet hoeven uit te voeren? Bovendien is de verwachting dat het onderzoek tamelijk klein is (in het geval van black box aanpak) en daarom ook tot relatief geringe verschillen gaat leiden. Is opdrachtgever bereid een andere methodiek voor het vaststellen van de prijs te kiezen?
Antwoord	De methodiek voor het vaststellen van het Subgunningscriterium prijs blijft onveranderd.
Vraag 61	Nadere overeenkomst In artikel 8 wordt gesproken van nacalculatie. Is dat correct en zou dat geen fixed-price moeten zijn?
Antwoord	Dit is correct.
Vraag 62	Kunt u aangeven welke verbeteringen in de toekomstige situatie gewenst zijn ten opzichte van de huidige dienstverlening? Wat zijn zaken/onderwerpen waarover u in de huidige samenwerking tevreden bent? En waarover bent u nu minder tevreden?
Antwoord	Op dit moment is er geen overeenkomst voor een dergelijke Prestatie. Zodoende kan de Aanbestedende dienst hier geen uitspraken over doen.
Vraag 63	Kunt u een nadere beschrijving geven van de huidige dienstverlening om alle inschrijvers eenzelfde vertrekpunt te geven voor een inschrijving?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 62.
Vraag 64	Mag de ondertekening ook een rechtsgeldige digitale handtekening zijn?
Antwoord	Nee, hiervoor is een natte handtekening nodig.
Vraag 65	Wat in eerste instantie voor Inschrijver duidelijk is kan door de Nota van Inlichtingen in een ander daglicht worden geplaatst. Hierdoor kan het noodzakelijk zijn om aanvullende vragen te stellen om opnieuw een duidelijk beeld van zaken te krijgen. Inschrijver neemt aan dat er aan de hand van de antwoorden in de Nota van Inlichtingen nog een mogelijkheid bestaat om aanvullende vragen m.b.t. de Nota te stellen. Is deze aanname juist? Zo niet, waarom geeft de Aanbesteder de Inschrijver niet de volledige ruimte om goed geïnformeerd te worden en te zijn over de opdracht?
Antwoord	De Aanbestedende dienst begrijpt de opmerking, en maakt daarom ruimte voor een tweede vragenronde. Voor de tweede Nota van Inlichtingen mogen uitsluitend vragen worden gesteld over de gegeven antwoorden in deze Nota van Inlichtingen. Nieuwe vragen zullen dan ook niet worden beantwoord. Bij alle vragen dient het template (Bijlage I) gebruikt te worden, en dient te worden verwezen naar de vraag in deze Nota van Inlichtingen, waar de vervolgvraag over gaat. Door deze tweede ronde van vragen, wijzigt de planning. De planning ziet er nu als volgt uit:

	Planning	Uiterste datum
	Verzending Aanbestedingsstukken	donderdag 8 april 2021
	Uiterlijke termijn indienen vragen, tekstsuggesties en melden tegenstrijdigheden, onduidelijkheden en onjuistheden in en/of bezwaren tegen	tot uiterlijk dinsdag 20 april 2021 vóór 12.00 uur
	Publiceren Nota van Inlichtingen I	vrijdag 30 april 2021
	Uiterlijke termijn indienen vervolgvragen n.a.v. de Nota van Inlichtingen I	vrijdag 7 mei 2021 vóór 9.00 uur
	Publiceren Nota van Inlichtingen II	dinsdag 18 mei 2021
	Indienen Inschrijving	tot uiterlijk maandag 31 mei 2021 vóór 11.00 uur
	Bekendmaking resultaat gunning	dinsdag 15 juni 2021
	Opschortende termijn	woensdag 16 juni tot en met maandag 5 juli 2021
	Gunning Overeenkomst	dinsdag 6 juli 2021
	Verwachte ingangsdatum Overeenkomst	woensdag 7 juli 2021

Vraag 66	Kunt u aangeven uit hoeveel personen uw beoordelingsteam bestaat en welke functies zij bekleden? Dit in verband met leesbaarheid en gebruik van vakjargon in de uitwerking van de kwalitatieve gunningscriteria.
Antwoord	De beoordelingscommissie bestaat uit minimaal drie personen. Zij zijn betrokkenen vanuit de verschillende departementen die deelnemen aan deze Aanbesteding.

Vraag 67	In de markt is het steeds gebruikelijker om te werken met de bouwblokken wanneer het gaat om social return verplichtingen. Kunt u bevestigen dat naast werkevaringsplekken ook andere invullingen binnen de scope van social return bespreekbaar zijn? (Bijvoorbeeld, maar niet beperkt tot; het geven van trainingen / workshops, omscholingen om kansen op de arbeidsmarkt te vergroten, weerbaarheidstrainingen, sollicitatietrainingen, regionale initiatieven voor behoud en creëren van werkgelegenheid, sociale inkoop).
Antwoord	Wij bevestigen dat naast werkervaringsplekken ook andere invullingen van social return mogelijk zijn, zoals de voorbeelden die u noemt. Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 8.

Vraag 68	Welke actie onderneemt u in geval van minder dan 5 inschrijvers? Wordt dan een raamwerkovereenkomst aangegaan met het aantal partijen dat wel heeft ingeschreven en voldoet aan de gestelde eisen?
Antwoord	In het geval dat er minder dan vijf Inschrijvers zijn, zal worden gekeken of de Inschrijvers voldoen aan de getelde Eisen en vervolgens of zij aan de randvoorwaarden voldoen, zoals het behalen van minimaal 60% van de maximale punten scoren op Subgunningscriterium 1 en 2 van kwaliteit. Indien dit het geval is, zullen Inschrijvers in aanmerking komen voor gunning. In een dergelijke situatie kan het dus voor komen dat er een raamwerkovereenkomst met minder dan vijf Wederpartijen gesloten wordt.

Vraag 69	Kunt u aangeven of er sprake zal zijn van een absolute of een relatieve beoordeling? Ofwel; worden de verschillende inschrijvingen met elkaar vergeleken om tot een puntentoekenning te komen?
Antwoord	Zoals te lezen in paragraaf 5.3 van het Beschrijvend document: 'Om uw prijs te beoordelen wordt in deze Aanbesteding gebruik gemaakt van de absolute beoordelingsmethodiek 'gewogen factor'.

Vraag 70	Kunt u voor het jaar 2019 en 2020 aangeven per gevraagde activiteit hoe vaak deze uitgevoerd zijn?
Antwoord	De schatting die is opgenomen over de omvang van de Opdracht uit paragraaf 2.1 van het Beschrijvend document is gebaseerd op cijfers uit het verleden.

Vraag 71	U geeft aan dat Inschrijver dient te voldoen aan alle benodigde kwalificaties. Gezien de uit te voeren Opdrachten in deze raamovereenkomst opdrachten betreffen waarbij sprake kan zijn van gegevens die geclassificeerd zijn als 'Staatsgeheim Confidentieel', dient hier minimaal een Verklaring van Geen Bezwaar (VGB) niveau C (van de AIVD/MIVD) te worden vereist. - Kunt u bevestigen dat u dit als zodanig ook van inschrijvers eist? - Kunt u bevestigen dat u van inschrijvers wenst dat ze dit opnemen in de beantwoording van Subgunningscriterium kwaliteit 3?
Antwoord	- Dit kan de Aanbestedende dienst niet bevestigen. Gelet op artikel 19.3 ARBIT-2018 kan Opdrachtgever het Personeel van Wederpartij dat voor de uitvoering van de Overeenkomst is of wordt ingeschakeld, aan een veiligheidsonderzoek, overeenkomstig de bij Opdrachtgever gebruikelijke regels, (doen) onderwerpen. Dit betreft dan ook een discretionaire bevoegdheid van Opdrachtgever. Wij kunnen niet op voorhand aangeven al dan niet gebruik te zullen maken van een veiligheidsonderzoek. Dit per Nadere offerteaanvraag te worden bekeken. - Dit bevestigt de Aanbestedende dienst niet.
Vraag 72	U geeft aan: "De mate waarin medewerkers over relevante certificaten beschikken". Om ervoor te zorgen dat de werkzaamheden enkel door gekwalificeerde personen worden uitgevoerd, is het in de sector gebruikelijk om 'OSCP' als certificaateis te stellen aan alle uitvoerende medewerkers. Kunt u bevestigen dat het in bezit zijn van een OSCP-certificaat een vereiste is voor de uitvoering van de werkzaamheden?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 7.
Vraag 73	Kunt u aangeven wat de reden is dat u gekozen heeft voor een raamovereenkomst met 5 partijen en niet voor een raamovereenkomst met 2 partijen met een evenredige verdeling van het werkpakket?
Antwoord	De Aanbestedende dienst heeft graag meer keus en is op die manier minder afhankelijk van bepaalde partijen.
Vraag 74	Kunt u aangeven of de ontwikkelingen, zoals u beschrijft in paragraaf 2.1, naar verwachting resulteren in een toename of een afname van de geraamde opdrachtwaarde?
Antwoord	De verwachting is dat de omvang van de Opdracht blijft zoals omschreven in paragraaf 2.1 van het Beschrijvend document.
Vraag 75	3.3, u geeft aan "U beschikt over alle benodigde licenties om de pentesten uit te kunnen voeren." Kunt u aangeven welke licenties dit betreft?
Antwoord	De Aanbestedende dienst doelt niet op specifieke licenties, maar wil dat de Inschrijver over alle programma's en bijbehorende licenties beschikt om de pentesten uit te kunnen voeren.
Vraag 76	U geeft aan "Inschrijver beschikt over ten minste twee of meer medewerkers die in het bezit zijn van ten minste de volgende onderwijs-/ beroepskwalificaties", u benoemt een opsomming van één punt. Is dit juist?
Antwoord	Dit is juist.
Vraag 77	4.1." U geeft aan: "Hoe er zorg voor wordt gedragen dat de pentest reproduceerbaar is" Kunt u aangeven wat u in het kader van deze uitvraag verstaat onder "reproduceerbaar"?
Antwoord	Hiermee bedoelt de Aanbestedende dienst dat de bevindingen niet op toevalligheden berusten, maar eenzelfde uitkomst wordt bereikt door dezelfde codering op een zelfde systeem of platform. Er moet dus een toelichting worden gegeven op wat gedaan is om tot de bevinding te komen, en deze zal bij opnieuw uitvoeren hetzelfde resultaat geven.

Vraag 78	In het beantwoordingsformat is een kader opgenomen. Dient de maximale 10 pagina's te vallen binnen dit (smallere pagina-)kader?
Antwoord	Dat is juist.
Vraag 79	Een diversiteit aan certificeringen en keurmerken is gebruikelijk in onze branche. ISO9001 valt daar daarentegen niet onder. U geeft aan "zoals ISO9001", kunt u aangeven wat u als vergelijkbaar certificaat ziet?
Antwoord	Hieraan kan worden voldaan doormiddel van een beschrijving van het managementsysteem, of het aanleveren van de inhoudsopgave. Als beschrijving voldoet een samenvatting, een verkort handboek, waarin wordt beschreven hoe het (kwaliteits-) managementsysteem van de organisatie functioneert.
Vraag 80	Wij onderschrijven het belang van het beheersen en continu verbeteren van processen. Inschrijver heeft hiertoe een kwaliteitssysteem ingericht gebaseerd op de ISO9001 norm en beheerst de processen en verbetert deze continu. Kunt u bevestigen dat het overleggen van de inhoudsopgave, danwel het volledige kwaliteitshandboek als vergelijkbaar wordt gezien? Zo nee, kunt u aangeven wat dan wel als vergelijkbaar beoordeeld zal worden?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 79.
Vraag 81	ISO-eis: Inschrijver vraagt u om een aanvulling te doen, namelijk, waarbij het bevinden in het proces van certificering volstaat en waarmee geborgd is dat inschrijver processen beheerst en continu verbeterd. Kunt u aangeven of u hiermee akkoord gaat en zo nee, kunt u aangeven op welke vergelijkbare wijze inschrijver dit dan dient te onderbouwen?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 79.
Vraag 82	Kunt u bevestigen dat de medewerkers die de opdracht uitvoeren Nederlandstalig dienen te communiceren met de opdrachtgever?
Antwoord	Nederlands is de voertaal bij de Rijksdienst Caribisch Nederland. Hierin dient dan ook te worden gecommuniceerd.
Vraag 83	Kunt u aangeven hoe vaak de werkzaamheden / opdrachten in de afgelopen jaren <i>on-site</i> zijn uitgevoerd (en hoe om werd gegaan met eventuele bijbehorende onkosten) en wat de wensen van de aanbestedende dienst zijn binnen de scope van deze opdracht?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 10.
Vraag 84	In gunningscriterium 2 vraagt u om een voorbeeld. Kunt u bevestigen dat wij voor de uitwerking een fictieve applicatie mogen gebruiken in plaats van een (geanonimiseerd) voorbeeld van een klant?
Antwoord	Dat is akkoord, zodra dit voorbeeld maar representatief is voor hoe een onderzoeksrapport binnen deze Opdracht er daadwerkelijk uit ziet.
Vraag 85	U vraagt een voorbeeldrapport voor het uitvoeren van een pentest, u vraagt een prijs uit voor een vulnerability assessment. Kunt u bevestigen dat dit tevens een pentest dient te zijn?
Antwoord	De vulnerability assessment dient een pentest te zijn.
Vraag 86	In het subgunningscriterium kwaliteit 3, kennis en vaardigheden geeft u aan "Hierbij zien wij graag terug wat voor certificeringen u heeft op dit gebied, denk hierbij aan ISO-27001 of ISO-9001". Deze certificaten zijn echter geen certificaten en/of diploma's waarmee de kennis en vaardigheden van de medewerkers van inschrijver worden aangetoond/uitgewerkt, derhalve komen deze ook niet naar voren in de door u gevraagde CV's van de medewerkers. Kunt u bevestigen dat inschrijver hier de marktconforme / gebruikelijke OSCP en Certified Ethical Hacker (CEH) dient uit te werken in de door u gevraagde kopjes?
Antwoord	De zin waaraan u refereert heeft betrekking op u als organisatie. De alinea daarna gaat over de kennis en vaardigheden van de medewerkers. In paragraaf 3.3 van het Beschrijvend document valt te lezen dat wij inderdaad CEH uitvragen.

Vraag 87	Welke maximale pagina-omvang stelt u voor subgunningscriterium kwaliteit 3 naast de door u gevraagde CV's?
Antwoord	Hiervoor is het maximaal aantal pagina's 4.
Vraag 88	U vraagt inschrijvers een aanbieding te doen bestaande uit onder andere de beantwoording van de subgunningscriterium kwaliteit en prijs. Het werkpakket wordt vervolgens binnen de raamovereenkomst aan de gecontracteerde partijen gegund volgens een minicompentie waarbij het gunningscriterium beste prijs- en kwaliteitverhouding wordt toegepast. Kunt u aangeven hoe prijs in deze fase (deze uitvraag) en in de minicompentie zich tot elkaar verhouden? Ofwel; wat zegt de inschrijfprijs voor deze opdracht straks in de minicompentie?
Antwoord	De inschrijfprijs geeft de Aanbestedende dienst een indicatie van wat de prijs voor een dergelijke pentest zou zijn bij Inschrijver.
Vraag 89	Planning Uit het beschrijvend document blijkt dat wij slechts éénmaal de mogelijkheid hebben om vragen te stellen. De praktijk leert echter dat partijen na het publiceren van de eerste nota van inlichtingen nog vragen hebben over de antwoorden op hun vragen. Om voor beide partijen een zo goed mogelijke overeenkomst tot stand te laten komen, willen wij u vragen of het mogelijk is om een extra vragenronde in te lassen waarbij wij de mogelijkheid krijgen om op uw antwoorden te reageren. Kunt u hiermee instemmen? Zo nee, waarom niet?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 65.
Vraag 90	Artikel 2.3 concept raamovereenkomst In artikel 2.3 is een rangorde opgenomen, waarbij het eerder genoemde document prevaleert boven het later genoemde document. Dit betekent dat de ARBIT in rangorde boven de nota('s) van inlichtingen komt te staan, hetgeen niet wenselijk is, aangezien in de nota('s) van inlichtingen verduidelijking wordt aangebracht, inlichtingen worden verstrekt en wijzigingen worden doorgevoerd in de (contract)voorwaarden van de opdracht. De nota('s) van inlichtingen dienen in rangorde boven de ARBIT te staan. Bent u bereid de rangorde dienovereenkomstig aan te passen? Zo nee, kunt u dan bevestigen dat de raamovereenkomst en de ARBIT worden aangepast naar aanleiding van de nota('s) van inlichtingen?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 12.
Vraag 91	Artikel 4.3 concept raamovereenkomst De raamovereenkomst kan eenzijdig door u worden verlengd. Wij wensen de mogelijkheid te hebben om een verlenging te weigeren. Onder omstandigheden kan in redelijkheid niet van ons verwacht worden om in te stemmen met een verlenging. Wij stellen voor om aan artikel 4.3 de volgende zin toe te voegen: <i>"Het staat Wederpartij vrij deze verlenging te weigeren."</i> Kunt u daarmee instemmen?
Antwoord	Niet akkoord. Het al dan niet invoeren van een optie tot verlenging betreft een door Opdrachtgever eenzijdig uit te oefenen recht.
Vraag 92	Artikel 5.4 en 5.5 concept raamovereenkomst Indien u een Nadere offerteaanvraag doet zijn wij verplicht om binnen 10 dagen een Nadere offerte aan u uit te brengen. Indien de Nadere offerte niet binnen de termijn door u is ontvangen of niet voldoet aan de gestelde eisen, dan kunt u een boete opleggen voor iedere keer dat wij geen Nadere offerte uitbrengen. Wij begrijpen dat u meerdere Nadere offertes wilt ontvangen, zodat u deze op prijs en kwaliteit kunt beoordelen. Het hanteren van een boete vinden wij echter te ver gaan. U bent immers al gerechtigd om de Raamovereenkomst te ontbinden, indien wij drie keer nalaten om (tijdig) een Nadere Offerte in te dienen. Met de door u bedongen ontbindingsmogelijkheid worden wij ons inziens voldoende geprikkeld om naar aanleiding van een Nadere offerteaanvraag een Nadere offerte in te dienen. Wij verzoeken u dan ook om artikel 5.4 en 5.5 te schrappen. Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	Hiermee gaan wij niet akkoord.

Vraag 93	Artikel 5.10 concept raamovereenkomst Onze medewerkers dienen op persoonlijke titel een geheimhoudingsverklaring te tekenen. Zodra zij een dergelijke verklaring tekenen, kunnen zij – wanneer zij de verplichtingen uit die verklaring niet nakomen – strafrechtelijk en civielrechtelijk door u worden vervolgd. Ter bescherming van onze medewerkers tegen claims, is het niet aanvaardbaar – mede vanuit het oogpunt van goed werkgeverschap – dat zij op persoonlijke titel dergelijke verklaringen tekenen. Daarnaast is het op persoonlijke titel tekenen van een dergelijke verklaring niet nodig, aangezien onze medewerkers reeds via de arbeidsovereenkomst aan een vergaande geheimhoudingsverplichting gebonden zijn. Als werkgever zullen wij in alle gevallen verantwoordelijk zijn en blijven voor het naleven van de geheimhoudingsbepalingen door onze medewerkers. Wij verzoeken u op basis van het voorgaande de aanvullende geheimhoudingsverklaring buiten toepassing te verklaren. Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 29.
Vraag 94	Artikel 8.4, 8.5 en artikel 8.6 concept raamovereenkomst In deze artikelen wordt verwezen naar artikelen uit de ARVODI 2018. U heeft op deze overeenkomst de ARBIT van toepassing verklaard. De verwijzing naar de ARVODI 2018 moet dus worden geschrapt. Wij verzoeken om de artikel 8.4, 8.5 en artikel 8.6 als volgt aan te passen: <i>8.4 Facturatie geschiedt onder vermelding van het bedrag aan ABB. De facturen bedragen US dollars (\$).</i> <i>8.5 In afwijking van artikel 37.2 van de ARBIT 2018 wordt de bewoording 'Nederlands recht' vervangen door 'wetgeving Caribisch Nederland'.</i> <i>8.6 In afwijking van artikel 37.1 van de ARBIT 2018 wordt de bewoording 'arrondissement Den Haag' vervangen door 'gerecht in eerste aanleg Bonaire'.</i> Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat akkoord met de volgende aanpassing van de artikelen: <i>8.4 Facturatie geschiedt onder vermelding van het bedrag aan ABB. De facturen bedragen US dollars (\$). Indien het een organisatie binnen de Europese Unie betreft mogen de facturen in euro's (€) worden ingediend, onder vermelding van het bedrag aan BTW.</i> <i>8.5 In afwijking van artikel 37.1 van de ARBIT-2018 "arrondissement Den Haag" geldt "gerecht in eerste aanleg Bonaire".</i> <i>8.6 In afwijking van artikel 37.2 van de ARBIT-2018 "Nederlands recht" geldt "wetgeving Caribisch Nederland".</i>
Vraag 95	Artikel 9 concept raamovereenkomst Mede gegeven de aard van de gevraagde dienstverlening (kwetsbaarheden van systemen identificeren), wenst opdrachtnemer dat een toereikende vrijwaringsverklaring ten gunste van opdrachtnemer wordt overeengekomen. Of aan pentests verbonden risico's zich verwezenlijken is immers niet volledig te overzien en dus ook niet op voorhand geheel uit te sluiten. In de door u opgestelde vrijwaring missen wij een aantal onderwerpen, waarvan wij het belangrijk vinden dat deze aan de vrijwaring worden toegevoegd. Zo dient u voorafgaand aan het uitvoeren van de pentests goedkeuring te krijgen van eventuele (mede)eigena(a)r(en) van de systemen waarop de pentests worden uitgevoerd. Ook dient u back-ups te maken van de systemen en de daarin vervatte gegevens. Daarnaast dient onze aansprakelijkheid jegens u en jegens derden verder te worden beperkt dan hetgeen nu is opgenomen in de artikelen 9.2 en 9.4. Met de daarin

	opgenomen aansprakelijkheidsbeperking en vrijwaring kunnen wij als zodanig niet instemmen. Wij doen graag een voorstel welke aansluit bij hetgeen gebruikelijk gehanteerd wordt binnen de branche waarin wij werkzaam zijn. Bent u gelet op het voorafgaande bereid om artikel 9 te vervangen door het volgende: <i>9.1 Opdrachtgever is zich bewust van het feit dat een pentest tot doelstelling heeft kwetsbaarheden van systemen, zoals omschreven in de betreffende Opdracht (hierna te noemen: "de Systemen"), te identificeren.</i> <i>9.2 Opdrachtnemer zal de maatregelen nemen die in redelijkheid van haar kunnen worden verwacht om voornoemde schade te voorkomen.</i> <i>9.3 Opdrachtgever verklaart eigenaar te zijn van de Systemen. Indien Opdrachtgever geen eigenaar is van de Systemen dan verklaart Opdrachtgever dat zij van de (mede)eigena(a)r(en) van de Systemen voorafgaande goedkeuring heeft gekregen om de betreffende Opdracht te laten uitvoeren.</i> <i>9.4 Wanneer de omgeving een gedeelde omgeving betreft (een zogenaamde "share hosting" of een "colocation") verklaart Opdrachtgever dat zij aan Opdrachtnemer uiterlijk bij aanvang van de betreffende Opdracht voldoende informatie heeft verstrekt, zodat Opdrachtnemer in staat zal zijn de impact op bedoelde Systemen te minimaliseren. Opdrachtgever realiseert zich dat een dergelijke minimalisatie invloed kan hebben op de kwaliteit van het onderzoek.</i> <i>9.5 Opdrachtgever verklaart steeds tijdig zorg te dragen voor het maken en voorhanden hebben van een kwalitatief goede en bruikbare back-up van de Systemen en de daarin vervatte gegevens.</i> <i>9.6 Opdrachtgever neemt tijdig zodanige maatregelen die nodig zijn om de Systemen binnen een voor haar acceptabele termijn weer ongestoord te kunnen gebruiken.</i> <i>9.7 Opdrachtgever zal tijdig al hetgeen doen of nalaten dat Opdrachtnemer in verband met de opdracht in redelijkheid van haar verlangt. Onder tijdig wordt in deze verstaan een tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer overeengekomen tijdstip voor aanvang van de uitvoering van de betreffende Opdracht of afzonderlijk onderdeel daarvan waaruit voornoemde schade kan voortvloeien.</i> <i>9.8 In verband met en met inachtneming van het bepaalde in deze Raamovereenkomst is Opdrachtnemer slechts aansprakelijk voor schade van Opdrachtgever, zowel bestaande uit schade aan Systemen als enige andere vorm van schade en daaronder begrepen gemaakte of te maken kosten, die het directe gevolg is van opzet of grove onzorgvuldigheid van Opdrachtnemer bij de uitvoering van de opdracht.</i> <i>9.9 Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer nadrukkelijk en zonder beperkingen van alle aanspraken van derden betreffende geleden schade en het verhaal van kosten in verband met de uitvoering van de opdracht, indien en voor zover Opdrachtnemer hiervoor krachtens het bepaalde in de Raamovereenkomst en dit artikel jegens Opdrachtgever niet aansprakelijk is.</i> <i>9.10 Het bepaalde in de artikelen 9.1 tot en met 9.9 wordt mede bedongen ten behoeve van alle bij de uitvoering van de opdracht betrokken medewerkers van Opdrachtnemer.</i>
Antwoord	Opdrachtgever acht de vrijwaringsbepaling ex. artikel 9 concept Raamovereenkomst toereikend voor de genoemde gevallen, en gaat daarom niet akkoord met uw voorstel. Vrijwaring van aansprakelijkheid die is ontstaan uit overige gevallen zijn van geval tot geval worden bekeken.
Vraag 96	Artikel 4.3 nadere overeenkomst en geheimhouding- en integriteitsverklaring Op uw verzoek dienen de professionals die betrokken zijn bij een opdracht op persoonlijke titel een geheimhoudings- en integriteitsverklaring te tekenen. Zodra zij een dergelijke verklaring tekenen, kunnen zij – wanneer zij de verplichtingen uit die verklaring niet nakomen – persoonlijk door u aansprakelijk worden gesteld. Ter bescherming van onze medewerkers tegen claims, is het niet aanvaardbaar – mede vanuit het oogpunt van goed werkgeverschap – dat zij op persoonlijke titel dergelijke verklaringen tekenen. Bent u gelet op het voorafgaande bereid om artikel 4.3 te schrappen en de geheimhouding- en integriteitsverklaring buiten toepassing te verklaren?

	Mocht u er toch op staan dat onze medewerkers dergelijke verklaringen ondertekenen, dan dient in deze verklaringen te worden opgenomen dat een eventuele schadevergoeding als gevolg van het niet naleven van de verplichtingen uit de verklaring door onze medewerker, enkel verhaald kan worden op de opdrachtnemer als werkgever en niet op de medewerker persoonlijk. Bent u bereid om de verklaringen overeenkomstig onze suggesties aan te passen?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 29.

Vraag 97	Artikel 5 nadere overeenkomst Uit dit artikel volgt dat de datums voor oplevering van de prestaties worden aangemerkt als fatale termijnen. Dit heeft tot gevolg dat als wij niet binnen deze termijn presteren wij direct in verzuim zijn en u de mogelijkheid heeft om de overeenkomst te ontbinden, dan wel ons aansprakelijk te stellen. Wij achten het redelijk dat wij in voorkomende gevallen een redelijke periode gegund krijgen om alsnog aan onze verplichtingen uit de overeenkomst te kunnen voldoen, voordat wij in verzuim raken. Dit sluit aan bij de wettelijke regeling en achten wij ook redelijk. Ervoor zorgen dat termijnen gehaald worden is immers een gezamenlijke verantwoordelijkheid van partijen, niet slechts een verantwoordelijkheid van opdrachtnemer. Indien u niet tijdig alle informatie verstrekt die wij nodig hebben voor een correcte uitvoering van de opdracht, dan kan het voorkomen dat de opdracht wordt vertraagd. Het zou dan onredelijk zijn om van bovenstaande rechten gebruik te maken. Daarnaast past het hanteren van fatale termijnen ook niet bij de aard van onze dienstverlening. Wij verzoeken u derhalve om geen fatale termijnen te hanteren. Kunt u hiermee instemmen? Zo nee, kunt u in dat geval aangeven waarom niet?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat er niet meer akkoord om geen Fatale termijn te hanteren. Bij het opstellen van oplevertermijn zal rekening worden gehouden met afhankelijkheden en benodigde interactie tussen partijen. Daar waar het niet halen van een Fatale termijn echter niet redelijkerwijs aan Opdrachtnemer kan worden toegerekend, zal een nieuwe redelijke datum voor oplevering tussen partijen worden overeengekomen.

Vraag 98	Artikel 7.4 en 7.6 nadere overeenkomst Indien u de prestatie afkeurt, dan kunt u op grond van artikel 7.4 een bedrag van 2,5% van de vergoeding korten voor elke dag dat herstel van de gebreken uitblijft, met een maximum van 35% van de vergoeding per volgnummer. Ook indien wij de prestatie te laat opleveren kunt u op eenzelfde wijze als hierboven korten op de vergoeding. Wij begrijpen dat de kwaliteit van de pentests belangrijk is en dat wij de pentests tijdig moeten uitvoeren, maar wij vinden het hanteren van een korting te ver gaan. U heeft voldoende wettelijke en contractuele mogelijkheden om tegen ons op te treden als wij onze contractuele verplichtingen niet nakomen. Zo kunt u uw (betalings)verplichtingen opschorten, schadevergoeding eisen, nakoming vorderen en de overeenkomst ontbinden. Een aanvullend middel om ons aan onze contractuele verplichtingen te houden is niet nodig. Kunt u bevestigen dat u geen gebruik zult maken van de optionele artikel 7.4 en 7.6 van de nadere overeenkomst?
Antwoord	Dit zijn optionele artikelen binnen de Nadere overeenkomst. Per Nadere overeenkomst zal worden gekeken of deze artikelen van toepassing worden geacht. Aanbestedende dienst sluit niet uit dat van deze opties gebruik zal worden gemaakt. Derhalve blijven de artikelen ongewijzigd in de concept Nadere overeenkomst.

Vraag 99	ARBIT-2018 De ARBIT wordt met name gebruikt, indien de rijksoverheid IT-diensten wil inkopen. Ons inziens zien het uitvoeren van pentests niet op het inkopen van IT-diensten, maar op het inkopen van adviesdiensten waarop doorgaans de ARVODI 2018 van toepassing is. Wij implementeren geen ICT-prestatie. Ook ontwikkelen wij geen standaard- en/of maatwerkprogrammatuur voor u of voeren wij enige vorm van onderhoud uit op de
----------	--

	prestatie. Ons inziens is de ARBIT dan ook minder geschikt om van toepassing te verklaren op adviesdiensten, aangezien deze voorwaarden zijn bedoeld voor het inkopen van IT-diensten, zoals bijvoorbeeld het ontwikkelen en implementeren van software. Dit heeft tot gevolg dat een groot gedeelte van die voorwaarden niet van toepassing is of buiten toepassing moet worden verklaard, dan wel moet worden herschreven, hetgeen een tijdrovend proces is voor beide partijen. Ons inziens koopt u geen IT-diensten in, maar is deze aanbesteding gericht op de inkoop van adviesdiensten. Wij stellen derhalve voor om de ARVODI 2018 van toepassing te verklaren op deze overeenkomst. De ARVODI is immers bedoeld voor alle vormen van dienstverlening. Kunt u hiermee instemmen? Zo nee, kunt u aangeven waarom op deze opdracht de ARBIT van toepassing is?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 13.

Vraag 100	ARBIT 2018, artikel 4.3 Er ontbreekt een bepaling over de juistheid van informatie die opdrachtgever verstrekt in het kader van de uitoefening van de opdracht. Om onze werkzaamheden correct uit te voeren, is het van belang dat de juiste, volledige en betrouwbare informatie wordt aangeleverd en dat wij daarvan mogen uitgaan. De informatie die u aan ons verstrekt is immers het uitgangspunt van onze werkzaamheden. Wij stellen voor om aan artikel 4.3 het volgende toe te voegen: <i>4.3 [...] Wederpartij mag uitgaan van de juistheid, volledigheid en betrouwbaarheid van de aan Wederpartij verstrekte informatie, ook indien deze van derden afkomstig is.</i> Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee akkoord.

Vraag 101	ARBIT-2018, artikel 8 De opdrachten zien niet specifiek op het creëren van IE-rechten voor opdrachtgever. De prestatie van de door ons verrichte diensten is een (advies)rapport en/of een onderzoek met daarin aanbevelingen voor verbeteringen. De resultaten uit onze dienstverlening komen tot stand met gebruikmaking van door ons ontwikkelde methodes, technieken en bepaalde tooling. Daarnaast worden de resultaten op een bepaalde manier weergegeven (denk aan: template rapportages, lay outs, tekstblokken, woordkeuzen, opbouw etc.). Deze methodes en lay outs gebruiken wij ook bij andere klanten voor het uitvoeren van soortgelijke opdrachten en zorgt ervoor dat wij onze dienstverlening zo kosten efficiënt mogelijk kunnen aanbieden. Aangezien deze methodes en best practices bestemd zijn voor een breder gebruik dan uitsluitend bij het uitvoeren van deze opdrachten voor u, is ons inziens dan ook geen sprake van een specifiek ten behoeve van opdrachtgever ontwikkelde prestatie. Het bepaalde in artikel 8.1 sub b is derhalve van toepassing waarbij het gebruiksrecht ons inziens wat meer omschreven dient te worden. Doel van het gebruiksrecht is om de resultaten van onze dienstverlening te kunnen gebruiken overeenkomstig het doel waarvoor deze zijn opgesteld. Het gebruiksrecht in ons voorstel omvat al het gebruik van de resultaten van onze dienstverlening binnen het doel waarvoor en de personen voor wie deze resultaten zijn opgesteld. Schriftelijke toestemming is niet vereist als de resultaten binnen het doel worden gebruikt waarvoor deze zijn opgesteld. Het door ons voorgestelde gebruiksrecht is redelijk ten opzichte van de vrijwaringsplicht. Alleen indien wij enige invloed uit kunnen oefenen op de manier waarop u de resultaten uit onze dienstverlening gebruikt, zijn wij bereid u te vrijwaren. Kunt u er daarom mee instemmen dat artikel 8 wordt vervangen door het volgende: <i>8.1 Het uitvoeren van de Opdracht door Wederpartij houdt niet tevens in de overdracht van intellectuele eigendomsrechten die bij Wederpartij rusten. Alle intellectuele eigendomsrechten die ontstaan tijdens, of voortvloeien uit, de uitvoering van de Opdracht behoren toe aan Wederpartij, voor zover die rechten niet (tevens) aan derden toekomen.</i>
-----------	---

	8.2 Wederpartij verleent aan Opdrachtgever een niet exclusief recht tot gebruik van de Prestatie van onbepaalde duur. Dit gebruiksrecht omvat al het gebruik van de resultaten van de Prestatie binnen het doel waarvoor en de personen voor wie deze Prestaties zijn verricht. Intern gebruik is onbeperkt toegestaan. Gebruik van de Prestatie buiten het doel van de Overeenkomst en het verstrekken aan andere personen voor wie de Prestatie volgens de Overeenkomst is bedoeld, kan alleen plaatsvinden na schriftelijke toestemming van Wederpartij. Het gebruiksrecht wordt op grond van de Overeenkomst door Wederpartij op het moment van het ontstaan daarvan aan de Opdrachtgever om niet verleent, welke verlening door Wederpartij reeds nu voor alsdan wordt aanvaard. 8.3 Wederpartij vrijwaart Opdrachtgever tegen aanspraken van derden ter zake van een (gestelde) inbreuk op intellectuele eigendomsrechten van die derden, zulks met inbegrip van persoonlijkheidsrechten als bedoeld in artikel 25, eerste lid van de Auteurswet, vergelijkbare aanspraken met betrekking tot kennis, ongeoorloofde mededinging en dergelijke daaronder begrepen tenzij Opdrachtgever niet in overeenstemming met haar gebruiksrecht zoals omschreven in lid 2 gehandeld heeft. Wederpartij neemt op eerste verzoek van Opdrachtgever de verdediging op zich in iedere procedure die in verband met de Prestatie tegen Opdrachtgever mocht worden ingesteld wegens inbreuk op de intellectuele eigendomsrechten van een derde. Opdrachtgever zal Wederpartij in verband daarmee onverwijld van een dergelijke actie in kennis stellen en aan Wederpartij de noodzakelijke volmachten en hulp verstrekken. Wederpartij vrijwaart Opdrachtgever tevens tegen alle schade en kosten waartoe die in een dergelijke procedure mocht worden veroordeeld alsook tegen de kosten van die procedure zelf waaronder, maar niet beperkt tot, de kosten die verband houden met het inwinnen van juridisch advies in verband daarmee. De aansprakelijkheidsbeperking opgenomen in artikel 26.3 van de ARBIT 2018 is van overeenkomstige toepassing.
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Artikel 8.1 ARBIT-2018 geeft een evenwichtige balans tussen IE-rechten die aan Opdrachtgever toekomen en IE-rechten waarvoor dat niet geldt. De strekking van het voornoemde artikel is dat er geen verplichting voor Opdrachtnemer is om IE-rechten die reeds bestonden bij aanvang van een opdracht aan Opdrachtgever over te dragen. Daarnaast is het voor Opdrachtgever juist van belang om vrijelijk over adviezen, rapportages en dergelijke te beschikken. Vanzelfsprekend zullen stukken afkomstig van Opdrachtnemer niet inhoudelijk worden gewijzigd zonder dat dit als zodanig herkenbaar is.
Vraag 102	ARBIT 2018, artikel 15.5 Indien u uw betalingsverplichtingen niet (tijdig) nakomt, dan dienen wij de mogelijkheid te hebben om onze verplichtingen op te schorten, hetgeen overigens een wettelijk recht voor ons is. Van dit middel zullen wij slechts gebruik maken, indien u structureel uw betalingsverplichtingen niet (tijdig) nakomt. Wij stellen daarom voor om de bewoording 'overschrijding van een betalingstermijn door Opdrachtgever' uit artikel 15.5 te schrappen. Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Opdrachtgever acht artikel 15.5 ARBIT-2018 in zijn huidige vorm passend. Opdrachtgever heeft immers het recht de juistheid van een aangeleverde factuur te (laten) controleren, zonder dat u daarbij uw werkzaamheden opschort. Bij het op juiste wijze aanleveren van een inhoudelijk correcte factuur zal Opdrachtgever de factuur binnen 30 dagen voldoen ingevolge artikel 15.1 ARBIT-2018.
Vraag 103	ARBIT 2018, artikel 16 Bent u voornemens om betalingen te verrichten voor diensten die nog niet geleverd zijn? Indien u dit wilt doen, zijn wij niet bereid om een bankgarantie te overleggen. Het overleggen van een bankgarantie kost geld. Op uw verzoek kunnen wij een 403-verklaring overleggen, waaruit blijkt dat de moedermaatschappij garant staat voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van de te sluiten overeenkomst. Ons inziens biedt deze 403-verklaring voldoende zekerheid dat wij onze verplichtingen uit de overeenkomst nakomen, dan wel dat de moedermaatschappij u schadeloos stelt. Wij verzoeken u derhalve artikel 16 buiten toepassing te verklaren. Kunt u daarmee instemmen?

Antwoord	Er worden geen betalingen verricht voor diensten die nog niet geleverd zijn. Betalingen vinden achteraf plaats op basis van nacalculatie, zoals ook in de stukken vermeld. Wel gaan wij akkoord met een 403-verklaring.
----------	---

Vraag 104	ARBIT 2018, artikel 17.3 Wij dienen u op grond van artikel 17.3 medewerking te verlenen aan het uitoefenen van toezicht op de bewaring en het gebruik van de vertrouwelijke informatie. Kunt u toelichten wat u hiermee bedoeld? Op welke wijze dienen wij medewerking te verlenen?
Antwoord	Het recht op het uitoefenen van toezicht door of namens Opdrachtgever ziet enkel op de bewaring en het gebruik van vertrouwelijke informatie inzake de onderhavige Aanbesteding. Door middel van het voornoemde toezicht zal geen inzicht worden gevraagd in documentatie en/of gegevens van Derden.

Vraag 105	ARBIT 2018, artikel 17.4 Wij zijn op grond van bewaarrichtlijnen voor kwaliteitssystemen verplicht in het kader van de opdracht een dossier aan te houden met daarin kopieën van relevante documenten. Wij stellen derhalve voor om artikel 17.4 aan te vullen: <i>'Het voorgaande laat onverlet dat Opdrachtnemer ter zake van de opdracht een dossier aanhoudt en blijft houden met daarin kopieën van relevante stukken. Opdrachtnemer zal zijn dossier bewaren gedurende een periode die voor een goede beroepsuitoefening aanvaardbaar is en die in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen inzake bewaartermijnen.'</i>
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 17.

Vraag 106	ARBIT 2018, artikel 17.5 In geval van schending van onze geheimhoudingsplicht geldt een boete van € 50.000 per overtreding. Dit boetebeding werkt aanvullend op overige aan u toekomende rechten, waaronder uw recht op schadevergoeding. Hiermee wordt onze aansprakelijkheid uitgebreid, terwijl u voldoende contractuele en wettelijke mogelijkheden heeft om ons aansprakelijk te stellen, indien wij onze geheimhoudingsverplichtingen schenden. Wij stellen daarom voor om het boetebeding te schrappen. Indien u hiertoe niet bereid bent, wensen wij het boetebedrag te verlagen naar € 10.000 per overtreding. Daarnaast willen wij dat het boetebedrag in mindering wordt gebracht op de eventuele schadevergoeding. U heeft hiermee het voordeel van een boetebepaling (namelijk het niet hoeven aantonen van schade) zonder dat onze aansprakelijkheid wordt uitgebreid. Bent u op grond van het voorgaande bereid om artikel 17.5 te schrappen? Zo nee, bent u dan bereid om artikel 17.5 overeenkomstig onze suggesties aan te passen?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. De boete is bedoeld als extra stimulans voor Wederpartij om de geheimhoudingsverplichting na te leven. Betaling van die onmiddellijk opeisbare boete laat de gehoudenheid van Wederpartij om de schade die het gevolg is van de schending te vergoeden onverlet.

Vraag 107	ARBIT 2018, artikel 18 en de verwerkersovereenkomst Door de aard van de opdracht kwalificeren wij, net als u, als zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke bij de werkzaamheden die wij voor u verrichten. In de verhouding 'opdrachtgever' en 'opdrachtnemer' is van belang of de opdrachtnemer overeenkomstig de instructies van de opdrachtgever en onder (uitdrukkelijke) verantwoordelijkheid van de opdrachtgever persoonsgegevens verwerkt. Dergelijke instructies en verantwoordelijkheid zijn essentieel om vast te stellen of een partij verwerkingsverantwoordelijke dan wel verwerker is. Aangezien u aan ons een opdracht verstrekt die niet primair gericht is op het verwerken van persoonsgegevens, wij die opdracht onafhankelijk uitvoeren en u ons inschakelt i.v.m. onze professionele deskundigheid, is van dergelijke instructies en verantwoordelijkheid geen sprake. Wij bepalen immers welke stukken nodig zijn om onze werkzaamheden te verrichten, wat wij met die stukken doen en welke instrumenten (zoals software) wij daarbij gebruiken. Daarmee kwalificeren wij, net als u, als verwerkingsverantwoordelijke en hoeft er geen verwerkersovereenkomst
-----------	---

	gesloten te worden. Wij stellen voor om de verwerkersovereenkomst buiten toepassing te verklaren. Kunt u aangeven of u hiermee akkoord bent? Zo nee, kunt u dan bevestigen dat partijen hier op een later moment in de procedure in gesprek kunnen gaan over de toepasselijkheid alsmede de inhoud van een verwerkersovereenkomst?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 32.
Vraag 108	ARBIT 2018, artikel 22.2 Als opdrachtgever vervanging van personeel verlangd, dient opdrachtgever hierover overleg te voeren en te motiveren waarom zij vindt dat het personeel van opdrachtnemer verlangen dient te worden. Als opdrachtgever 'zo maar' personeel kan vervangen kan van deze bepaling misbruik worden gemaakt. Het is naar onze mening derhalve redelijk als opdrachtgever de reden voor het vervangen van personeel motiveert en hierover overleg voert met opdrachtnemer. Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Indien Opdrachtgever vervanging verlangt van Personeel van Wederpartij zal Opdrachtgever daarover overleg voeren met Wederpartij. Opdrachtgever heeft geen nadere motivering te geven voor de verlangde vervanging.
Vraag 109	ARBIT 2018, artikel 25.2 Het is naar onze mening redelijk als de voorgestelde maatregelen niet op onredelijk gronden worden geweigerd. Daarnaast is het naar onze mening redelijk als opdrachtgever de reden voor het niet instemmen met de voorgestelde maatregelen motiveert. Kunt u hiermee instemmen met de volgende toevoeging aan artikel 25.2: <i>'25.2 Zo spoedig mogelijk na ontvangst van de in artikel 25.1 bedoelde mededeling, bericht Opdrachtgever aan Wederpartij of hij al dan niet instemt met de voorgestelde maatregelen. Opdrachtgever zal de voorgestelde maatregelen niet op onredelijke gronden weigeren. Indien Opdrachtgever niet instemt met de voorgestelde wijziging zal zij dit motiveren.'</i>
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Indien Opdrachtgever de door Wederpartij voorgestelde maatregelen onvoldoende acht, zal Opdrachtgever daarover met Wederpartij overleg voeren.
Vraag 110	ARBIT 2018, artikel 26.2 Naar ons oordeel kwalificeert software (of data) niet als zaak en schade aan software derhalve niet als zaakschade. In het Beeldbrigade arrest van de Hoge Raad (2012) wordt weliswaar de kooptitel op te leveren standaardsoftware van toepassing geacht, maar niet vanwege de kwalificatie van software als een zaak. Voor die toepassing werd destijds een beroep gedaan op de schakelbepaling (artikel 7:47 BW). De Hoge Raad beschouwt derhalve software nadrukkelijk niet als een zaak. Kunt u bevestigen dat software niet als zaak kwalificeert en schade aan software derhalve niet als zaakschade?
Antwoord	Gelet op de ARBIT ziet zaakschade op schade die is toegebracht aan stoffelijke zaken.
Vraag 111	ARBIT 2018, artikel 26.3 Onze aansprakelijkheid voor schade anders dan die bedoeld in artikel 26.2 is beperkt tot 4 maal de Vergoeding per gebeurtenis. Het begrip 'Vergoeding' wordt in de ARBIT gedefinieerd als de in totaal voor de Prestatie overeengekomen prijs. Wij gaan er vanuit dat met de in totaal voor de Prestatie overeengekomen prijs telkens de waarde van de Nadere Overeenkomst bedoeld wordt. Kunt u dit bevestigen? Telkens als u behoefte heeft aan een pentest dient er een nadere overeenkomst gesloten te worden. In deze nadere overeenkomst worden de contractuele voorwaarden van de raamovereenkomst van toepassing verklaard en worden de scope, fee en looptijd overeengekomen.

	Wij wensen de hoogte van de aansprakelijkheidsbeperking te koppelen aan de opdrachtwaarde van de nadere overeenkomst. Dit betekent dus dat wij per opdracht voor vier keer de waarde van de nadere overeenkomst aansprakelijk kunnen worden gesteld. Derhalve stellen wij voor om artikel 26.3 als volgt aan te passen: <i>'26.2 Wederpartij is jegens Opdrachtgever aansprakelijk voor schade, hetzij op grond van wanprestatie dan wel onrechtmatige daad, hetzij op grond van de wet of anderszins, tot een maximum van vier (4) maal het bedrag van het honorarium, dat door Wederpartij aan Opdrachtgever in rekening is gebracht voor de betreffende Nadere Overeenkomst per gebeurtenis. Met dien verstande dat de totale aansprakelijkheid onder een Nadere Overeenkomst nooit meer zal bedragen dan \$200.000,-.</i> Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat akkoord met de volgende aanpassing van artikel 26.3: <i>"De in artikel 26.1 bedoelde aansprakelijkheid voor schade anders dan die bedoeld in artikel 26.2 is beperkt tot een maximum van vier (4) maal het bedrag van het honorarium, dat door Wederpartij aan Opdrachtgever in rekening is gebracht voor de betreffende Nadere Overeenkomst per gebeurtenis. Met dien verstande dat de totale aansprakelijkheid onder een Nadere Overeenkomst nooit meer zal bedragen dan \$200.000,-."</i>

Vraag 112	ARBIT 2018, artikel 29.3 Op grond van dit artikel dienen wij mededelingen te doen over eerdere claims onder de polis. Of er eerdere claims onder de polis zijn beschouwen wij als bedrijfsvertrouwelijke informatie en wensen wij derhalve niet met klanten te delen. Ons inziens is deze informatie ook niet van belang voor opdrachtgever omdat opdrachtnemer zich reeds verplicht om adequaat verzekerd te zijn. Daarvan is geen sprake indien de verzekering eventuele schade van de opdrachtgever niet meer zou (kunnen) dekken. Wij wensen derhalve de volgende bewoording uit artikel 29.3 te schrappen: <i>"waarbij Wederpartij [...] in het lopende verzekeringsjaar."</i>. Kunt u hiermee instemmen? Zo nee, waarom niet?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 21.

Vraag 113	ARBIT 2018, bijzondere bepalingen koop De artikelen 38 tot en met 41 zijn gezien de aard van de werkzaamheden niet van toepassing, aangezien opdrachtgever geen IT-producten koopt van opdrachtnemer. Wij stellen derhalve voor om de artikelen 38 tot en met 41 buiten toepassing te verklaren. Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	Hiermee gaan wij akkoord.

Vraag 114	ARBIT 2018, bijzondere bepalingen gebruikersrechten De artikelen 42 tot en met 47 zijn gezien de aard van de werkzaamheden niet van toepassing, aangezien opdrachtgever geen gebruiksrechten verwerft op de standaardprogrammatuur van opdrachtnemer. Wij stellen derhalve voor om de artikelen 38 tot en met 41 buiten toepassing te verklaren. Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	Hiermee gaan wij akkoord.

Vraag 115	ARBIT 2018, artikel 53.4 Wij beschouwen de arbeidsvoorwaarden met ons personeel als bedrijfsvertrouwelijke informatie. Daarbij achten wij de kans dat opdrachtgever voor een loonvordering betreffende opdrachtnemer nihil tot afwezig. Om deze reden vragen wij u artikel 53.4 buiten toepassing te verklaren. Uiteraard kunnen wij u steeds op verzoek een verklaring betalingsgedrag van de Belastingdienst overleggen. Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Opdrachtgever acht het van belang dat Opdrachtnemer ten aanzien van zijn personeel de wet- en regelgeving en de CAO die op hem en zijn werknemers van toepassing is, naleeft. Het voornoemde wordt in dit artikel onderstreept. Dit artikel beoogt voorts te voorkomen dat Opdrachtgever op grond van de Wet Aanpak Schijnconstructies

	aansprakelijk wordt gesteld voor het betalen van het loon van werknemers van een onderaannemer.
Vraag 116	ARBIT 2018, ontwikkeling maatwerkprogrammatuur De artikelen 57 tot en met 60 zijn gezien de aard van de werkzaamheden niet van toepassing, aangezien opdrachtnemer geen maatwerkprogrammatuur ontwikkeld. Wij stellen derhalve voor om de artikelen 57 tot en met 60 buiten toepassing te verklaren. Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	Hiermee gaan wij akkoord.
Vraag 117	ARBIT 2018, detachering Wij wensen de artikelen 61 tot en met 67 buiten toepassing te verklaren, omdat de overeenkomst tussen partijen geen detacheringsovereenkomst is. Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	Hiermee gaan wij akkoord.
Vraag 118	ARBIT 2018, bijzondere bepalingen onderhoud Wij wensen de artikelen 68 tot en met 84 buiten toepassing te verklaren, omdat opdrachtgever
Antwoord	De Aanbestedende dienst ziet geen reden om de artikelen 68 tot en met 84 buiten toepassing te verklaren.
Vraag 119	Beschrijvend document, pagina 6 en 26 De overeenkomst zet in op 5 partijen en minicompenties. Welke waarborgen treft Rijksdienst Caribisch Nederland voor een eerlijke distributie van gunning van opdrachten?
Antwoord	In paragraaf 8.2 van het Beschrijvend document wordt beschreven hoe minicompenties uit worden gezet, en hoe de Nadere opdrachten vervolgens onder de raamcontractanten worden verdeeld.
Vraag 120	Subgunningscriterium kwaliteit 4: Social return Het doel van de Regeling Social Return on Investment, namelijk het behalen van sociaal maatschappelijk rendement, is ons inziens niet afhankelijk van het verwezenlijken van sociale doelstellingen via bijvoorbeeld het creëren van werkplekken. Zeker omdat onze medewerkers ons visitekaartje zijn en de werkzaamheden voor u uitvoeren hebben zowel wij als u er baat bij de juiste medewerkers aan te trekken. Gezien de Aw 2012 en jurisprudentie is het volgens ons altijd toegestaan Social Return ook buiten uw organisatie te verwezenlijken zodat wij er vanuit gaan steun aan maatschappelijke initiatieven buiten uw organisatie en de nadere overeenkomsten eveneens kwalificeren als Social Return op deze opdracht. Kunt u dit bevestigen?
Antwoord	Dit kunnen wij bevestigen. Zie hiervoor ook de antwoorden op vraag 8 en vraag 67.
Vraag 121	Eisen subgunningscriteria Is het toegestaan om in figuren, tabellen en andere grafische uitingen een kleiner lettertype dan de voorgeschreven arial 10 te gebruiken?
Antwoord	Dit is toegestaan, zolang het maximaal aantal pagina's niet wordt overschreden.
Vraag 122	Bijlage 4 - Antwoord Subgunningcriteria U geeft aan alle antwoorden, op de subgunningscriteria, in het format van bijlage 4 te verwachten. Kunt u aangeven of de CV's van de teamleden ook in dit format opgevoerd dienen te worden of dat deze separaat bijgevoegde mogen worden?
Antwoord	Deze mogen separaat bijgevoegd worden, zolang het maximaal aantal pagina's niet wordt overschreden.
Vraag 123	4 Gunningscriterium U geeft aan: Wij geven een maximaal pagina's aan bij de Subgunningscriteria. Kunt u aangeven uit maximaal hoeveel pagina's <i>Subgunningscriterium kwaliteit 2: Onderzoeksrapport</i> mag bestaan?

Antwoord	Hiervoor geldt geen maximaal aantal pagina's. Reden hiervoor is dat de Aanbestedende dienst graag een onderzoeksrapport ziet zoals u dat ook bij de uitvoering van de Opdracht op zou leveren.
Vraag 124	4 Gunningscriterium U geeft aan: Wij geven een maximaal pagina's aan bij de Subgunningscriteria. Kunt u aangeven uit maximaal hoeveel pagina's <i>Subgunningscriterium kwaliteit 3: Kennis en vaardigheden</i> , exclusief de CV's, mag bestaan?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 87.
Vraag 125	Dient onderaannemer ook te voldoen aan alle eisen genoemd in bijlage 3 - akkoordverklaring programma van eisen?
Antwoord	Opdrachtnemer moet voldoen aan alle gestelde Eisen. De Aanbestedende dienst gaat immer een overeenkomst aan met Wederpartij, niet met de onderaannemer. Als Opdrachtnemer een onderaannemer inschakelt blijft Opdrachtnemer verantwoordelijk voor een correcte naleving van de overeenkomst. Dat brengt met zich mee dat de ingeschakelde onderaannemer de Opdracht wel bestekconform hoort uit te voeren, onder de verantwoordelijkheid van Wederpartij. Indien Inschrijver niet zelfstandig aan bepaalde Eisen kan voldoen, dient deze bij zijn Inschrijving aan te geven voor dat deel een beroep te doen op een Derde. In dat geval moet de Derde ook een UEA aanleveren.
Vraag 126	Worden alle testen remote uitgevoerd (vanuit Nederland)? Indien dit niet het geval is kunnen jullie een indicatie geven over hoeveel testen op jaarbasis op locatie.
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 10.
Vraag 127	Bijlage 3 – akkoordverklaring programma van eisen, eis 21 wat wordt bedoeld met persoonlijk met de betrokkenen bij Opdrachtgever besproken? is dit bijv. via een video-oproep?
Antwoord	Dit kan inderdaad via een video-oproep zijn.
Vraag 128	Beschrijvend document: Bij Subgunningscriterium kwaliteit 1: Plan van aanpak wordt genoemd om kwetsbaarheden die aanvankelijk niet tot de scope behoren, toch te benoemen. Deze is vanuit onze optiek niet SMART geformuleerd en bied ruimte tot interpretatie. Kan dit nader toegelicht worden?
Antwoord	Het gaat er de Aanbestedende dienst om dat alle kwetsbaarheden die worden gevonden, worden benoemd. Ook als hier aanvankelijk niet expliciet om was gevraagd.
Vraag 129	Beschrijvend document: Beste prijs-kwaliteitverhouding: Subgunningscriterium prijs heeft als onderdeel een scan op alle kwetsbaarheden. Geldt hierbij enkel een scan of ook de handmatige controle die bij een volwaardige vulnerability assessment behoort?
Antwoord	Het gaat hier inderdaad om een volwaardige vulnerability assessment, inclusief handmatige controle.
Vraag 130	Is er een maximum aan het aantal testen dat één afzonderlijke partij mag uitvoeren binnen de overeenkomst.
Antwoord	Nee, hiervoor geldt geen maximum.
Vraag 131	Vanwege wisselkoersrisico zien we graag dat de valuta wordt aangepast naar EUR, is dit akkoord?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 9.

Vraag 132	Bij Subgunningscriterium kwaliteit 3: Kennis en vaardigheden worden een aantal trainingen benoemd voor pentesten, voldoet OSCP certificering i.p.v. afzonderlijke certificeringen/trainingen voor deze eis?
Antwoord	Indien deze certificering het soort trainingen waar om wordt gevraagd dekt, dan is dat voldoende. Wel dient per gevraagde training te worden onderbouwd hoe hier vervolgens aan is voldaan.
Vraag 133	Subgunningscriterium kwaliteit 2: onderzoeksrapport: Wordt ook gevraagd om alle getoetste kwetsbaarheden op te leveren indien het voldoet aan de gestelde eisen, dit zien we niet als onderdeel van een vulnerability assessment aangezien de kwetsbaarheid niet meer bestaat. Kan dit komen te vervallen? Zo, niet dan zien we graag een verklaring waarom dit binnen een vulnerability assessment valt.
Antwoord	Bij Subgunningscriterium kwaliteit 2 wordt gevraagd om een voorbeeld onderzoeksrapport van een pentest, niet van een vulnerability assessment.
Vraag 134	Bij pentesten kan je zowel Intern als extern Pentesten (Intern – op locatie van opdrachtgever extern – remote). Valt intern pentesten ook binnen de scope?
Antwoord	Dit valt niet binnen de scope van de Opdracht.
Vraag 135	Opdrachtgever geeft aan dat Inschrijver beschikt over ten minste twee of meer medewerkers die in het bezit zijn van ten minste de volgende onderwijs-/beroepskwalificaties: - Certified Ethical Hacker (CEH) of gelijkwaardig . Wat verstaan jullie als een gelijkwaardige certificering?
Antwoord	Onder gelijkwaardig wordt andere beroepskwalificatie op het gebied van pentesten verstaan.
Vraag 136	Opdrachtgever geeft aan dat Inschrijver beschikt over ten minste twee of meer medewerkers die in het bezit zijn van ten minste de volgende onderwijs-/beroepskwalificaties: - Certified Ethical Hacker (CEH) of gelijkwaardig. Accepteert opdrachtgever het als opdrachtnemer een proces start zodat opdrachtnemer bij aanvang van opdracht 2 gecertificeerde medewerkers hebben?
Antwoord	Dit wordt niet geaccepteerd. Reden hiervoor is dat als onderdeel van de bewijslast, die opgeleverd dient te worden na de voorlopige gunning, de certificaten overhandigd dienen te worden.
Vraag 137	Opdrachtgever geeft aan dat Inschrijver beschikt over ten minste twee of meer medewerkers die in het bezit zijn van ten minste de volgende onderwijs-/beroepskwalificaties: - Certified Ethical Hacker (CEH) of gelijkwaardig. Is het noodzakelijk dat het medewerkers zijn van opdrachtnemer, of is het ook mogelijk om gebruik te maken van zzp'ers of in huur van partners?
Antwoord	Indien gebruik wordt gemaakt van Derden, dan dient dit bij de Inschrijving kenbaar gemaakt te worden. Zie hiervoor ook paragraaf 7.5 van het Beschrijvend document.
Vraag 138	Op wat voor IT systemen of applicaties worden doorgaans pentests uitgevoerd? Is dit bijvoorbeeld (voornamelijk) op specifieke (web)applicaties, gehele infrastructures, besturingssystemen, operationele technologie, etc?
Antwoord	Er worden pentesten op alle genoemde onderdelen uitgevoerd.
Vraag 139	Zijn de genoemde aantallen te verwachten pentests per deelnemer, of het totaal over alle deelnemers?
Antwoord	In paragraaf 2.1 van het Beschrijvend document wordt onder het kopje 'De omvang van de Opdracht' beschreven wat de schatting is van het aantal pentesten dat op jaarbasis uitgevoerd moet worden.
Vraag 140	Onder kerncompetenties noemt u "het uitvoeren van meerdere pentesten tegelijkertijd bij dezelfde organisatie". Wat bedoelt u hier precies mee? Moeten 2 of meer applicaties of infrastructures op precies hetzelfde moment getest zijn? Het is ons onduidelijk wat u beoogt te toetsen met deze referentie, kunt u aangeven waarom dit voor de aanbesteding/inschrijving relevant is?
Antwoord	Hiermee bedoelt de Aanbestedende dienst dat u eerder meerdere pentesten gelijktijdig uitgevoerd moet hebben binnen één organisatie. We bedoelen inderdaad

	dat twee of meer applicaties of infrastructures op precies hetzelfde moment getest zijn. Dit is relevant omdat het goed mogelijk is dat twee departementen tegelijkertijd een pentest willen laten uitvoeren.
Vraag 141	U heeft het onder kerncompetenties over een "omvangrijk platform". Wat bedoelt u precies met platform? Is dat een software applicatie, of mag het bijvoorbeeld ook een OT systeem zijn of een Windows-infrastructuur of iets vergelijkbaars?
Antwoord	Alle opties die u benoemt kunnen als platform worden aangemerkt.
Vraag 142	U geeft aan dat u de aangeleverde referenties wilt controleren, hoe beoogt u dit precies te doen? Omwille van vertrouwelijkheid kunnen wij doorgaans geen inzage geven in offertes en rapportages van andere klanten.
Antwoord	De Aanbestedende dienst behoudt altijd het recht om contact op te nemen met de referenten om na te gaan of er daadwerkelijk is voldaan aan de gevraagde kerncompetentie. Wij vragen geen inzicht in offertes of rapportages van andere klanten.
Vraag 143	U geeft aan dat een eis is dat inschrijver over de "benodigde licenties" beschikt om pentesten te kunnen uitvoeren. Op welke licenties doelt u hier precies?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 75.
Vraag 144	U geeft aan dat medewerkers dienen te beschikken over diploma's of certificaten, "zoals het in wet- en regelgeving" is vastgelegd. Wij zijn niet bekend met dergelijke wet- en regelgeving, kunt u aangeven over welke wet- en regelgeving het hier precies gaat?
Antwoord	Het gaat er om dat u over alle diploma's beschikt om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Denk hierbij aan een vooropleiding voor de CEH.
Vraag 145	Wat zijn in uw ogen certificeringen die gelijkwaardig zijn aan CEH? En hoe moeten wij eventueel aantonen dat een aangedragen certificering gelijkwaardig is?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 135.
Vraag 146	U geeft aan dat bij subgunningscriterium 1, 2 en 3 wordt beoordeeld op "de mate waarin uw plan van aanpak aansluit op de opdracht". Echter zien wij nergens een omschrijving van de opdracht terug. Kunt u beschrijven welke opdracht u in een plan van aanpak beschreven wilt zien? Gezien het feit dat deze opdracht nu nog niet is bijgesloten en we hier mogelijk nog nadere vragen over zullen hebben, bent u bereid hiertoe een extra vragenronde in te lassen?
Antwoord	De opdracht is een pentest. Voor uw tweede vraag: zie hiervoor het antwoord op vraag 65.
Vraag 147	Kunt u nadere toelichting geven op de puntenschaal? Wat maakt in uw ogen bijvoorbeeld een antwoord "uitstekend"?
Antwoord	Dat is aan de beoordelaars.
Vraag 148	U geeft aan dat de bandbreedte voor beoordeling op prijs tussen 1000 en 5000 dollar ligt. Is dit ook de gemiddelde prijs die u verwacht voor uitvragen onder de mantel? Kunt u meer inzicht geven in het budget dat doorgaans beschikbaar is voor uit te voeren pentests?
Antwoord	De bandbreedte die wordt gegeven is een indicatie voor hetgeen nu voor prijs wordt uitgevraagd. Onder de raamovereenkomst zal een divers scala aan pentesten worden uitgevraagd, en daardoor zal de bandbreedte per Nadere offerteaanvraag ook anders zijn.
Vraag 149	Stelt u eisen aan de taal die in te zetten pentesters machtig zijn? Mogen dit ook Engelssprekende medewerkers zijn?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 82.
Vraag 150	U geeft aan maximaal 5 CV's te willen ontvangen. Voor maximale flexibiliteit en mogelijkheden in onze planning werken wij doorgaans met een grotere pool van pentesters. Is het mogelijk om bij de minicompetities andere/aanvullende testers voor te stellen? Indien dit niet toegestaan is, hoe gaat u om met voorgestelde

	pentesters die tijdelijk niet beschikbaar zijn of uit dienst gaan, mogen wij deze gedurende de looptijd van de overeenkomst vervangen?
Antwoord	Voor de Nadere opdrachten willen we graag de medewerkers terugzien waarvan u de CV's aanbiedt in deze Aanbesteding. Mocht het zijn dat deze uit dienst zijn, of niet beschikbaar, is het mogelijk dat de Wederpartij een vergelijkbare medewerker, met evenveel senioriteit en ervaring, aanbiedt. Dit dient wel vooraf overlegd te worden met en goedgekeurd te worden door de Opdrachtgever.
Vraag 151	U geeft bij subgunningscriterium Social Return aan dat u kijkt naar het percentage social return t.o.v. het totaal van alle NOK's. Echter, u geeft nergens een schatting of garantie van dit totaalbedrag. Hoe wordt inschrijver in staat geacht om het percentage uit te drukken als het totaalbedrag niet gegeven is? Bent u het met Inschrijver eens dat een realistisch plan vrijwel onmogelijk is, als niet duidelijk is of (bij wijze van spreken) onder de NOK's slechts voor 25.000 dollar of juist voor 1.500.000 dollar aan werk wordt uitbesteed?
Antwoord	Voor dit Subgunningscriterium kunt u bij uw plan onder Subgunningscriterium kwaliteit 4 uitgaan van een jaarlijks bedrag van \$75.000. Er zal met de Wederpartijen op jaarbasis worden gekeken of dit bedrag meer of minder is, en zodoende kan het plan worden bijgesteld.
Vraag 152	U geeft eisen aan tav de opmaak van de ingeleverde pagina's voor subgunningscriteria. Is het gebruik van afbeeldingen toegestaan?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 121.
Vraag 153	In de tabel staat bij nummer 1 een verwijzing naar een paragraaf die niet correct lijkt ("Fout!"). Kunt u aangeven welke verwijzing daar moet staan?
Antwoord	Hier moet een verwijzing naar paragraaf 7.5 staan.
Vraag 154	U geeft aan dat u bij minicompetities in specifieke situaties laagste prijs kan hanteren als gunningscriterium. Dit lijkt ons niet bevorderlijk voor een eerlijk vergelijk van zowel prijs als kwaliteit. Daarnaast zou het voor potentiële inschrijvers een reden kunnen zijn om niet in te schrijven, bent u bereid deze beoordelingsmethodiek te heroverwegen en te laten vallen?
Antwoord	Per minicompetitie zal worden bepaald wat de juiste beoordelingsmethodiek is. In paragraaf 8.2 van het Beschrijvend document staat beschreven dat wij in beginsel het gunningscriterium beste prijs-kwaliteitverhouding wordt gehanteerd.
Vraag 155	Kunt u aangeven wat voor u gelijkwaardig is aan ISO9001 en 27001? Hoe dient eventueel te worden aangetoond dat inschrijver beschikt over iets gelijkwaardigs?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 79.
Vraag 156	Verwacht u dat pentest werkzaamheden ook op locatie van opdrachtgever dienen te worden uitgevoerd, of kan al het werk op afstand plaatsvinden? Indien het ook op locatie dient plaats te vinden, kunnen reis- en verblijfskosten dan gefactureerd worden?
Antwoord	Zie hiervoor de antwoorden op vraag 10 en vraag 11.
Vraag 157	Eis 14: Wat verstaat u onder "Digitale footprint"? Mag dit onderzoek ook uitgevoerd zijn door een onderzoeksbureau in opdracht van inschrijver?
Antwoord	Een digitale footprint verwijst naar alle sporen die u achterlaat tijdens het gebruik van internet. Deze mag ook zijn uitgevoerd door een onderzoeksbureau in opdracht van Inschrijver.
Vraag 158	Eis 17: In onze organisatie is het een best practice om altijd een extra, onafhankelijke interne review te laten uitvoeren op onze rapportages. Dit gebeurt dus door iemand die geen onderdeel uitmaakt van het team dat ingezet is op de opdracht. Gezien de waarde die dit heeft voor de kwaliteit van ons werk willen wij vragen of u deze Eis zo wilt aanpassen dat interne reviews door experts buiten het projectteam wel toegestaan zijn.
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 56.

Vraag 159	Eis 19: Deze eis is wat onduidelijk geformuleerd. Wat wordt precies onderdeel van de NOK? In onze ogen wordt de NOK afgesloten voor aanvang van uitvoer van een test en kunnen bevindingen en advies dus geen onderdeel worden van de NOK. Kunt u deze Eis wellicht anders formuleren zodat duidelijk is wat precies wordt bedoeld?
Antwoord	Met deze Eis wordt bedoeld dat Inschrijver ermee akkoord gaat dat u als onderdeel van de Nadere overeenkomst de bevindingen na de analyse in een rapport opneemt, aangevuld met een accuraat advies voor het verbeteren van de beveiliging.
Vraag 160	Eis 21: Kan deze bespreking ook plaatsvinden via videoconferencing? Wij zullen in veel gevallen gebruik willen maken van pentesters die zich niet op een van de eilanden bevinden, waardoor een bespreking op locatie aanzienlijke reis- en verblijfskosten met zich mee zal brengen.
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 127.
Vraag 161	Eis 22: Wat voor bewijslast verwacht u dat wij hiervoor kunnen opleveren?
Antwoord	Het gaat de Aanbestedende dienst om bewijs dat een tweede security specialist hier naar heeft gekeken, bijvoorbeeld door een schriftelijk akkoord van deze tweede security specialist.
Vraag 162	Is het mogelijk om onze eigen security test voorwaarden in te brengen?
Antwoord	Dit is niet mogelijk.
Vraag 163	Er is sprake van ongeveer 12 pen-testen per jaar, kan er verdere duiding van de scope van de gevraagde pen-testen worden gegeven? Zijn dit;
Antwoord	Er kan geen verdere duiding van de scope worden gegeven.
Vraag 164	Infrastructuur onderzoeken? Zo ja, zijn deze qua omvang nader te duiden (bijv. IP-ranges of aantallen)
Antwoord	Dat zou kunnen. Deze zijn qua omvang (nog) niet nader te duiden.
Vraag 165	Web-applicaties? Zo ja, zijn deze qua omvang nader te duiden (bijv. statische website met informatie of betreft het dynamische websites met upload functionaliteit dan wel koppelingen met andere applicaties/infrastructuren binnen het te onderzoeken object?
Antwoord	Dat zou kunnen. Beiden voorbeelden die u geeft zijn mogelijk. Deze zijn qua omvang (nog) niet nader te duiden.
Vraag 166	Welke overige pen-testen anders dan voornoemde voorziet u ? Verwacht u bijvoorbeeld codereviews ?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 2.
Vraag 167	Er wordt gesproken over een budget van \$ 1.500.000,- Betreft dit Amerikaanse \$ en zo ja, welk € bedrag koppelt u hieraan ?
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 4. Hieraan wordt geen bedrag in euro's gekoppeld.
Vraag 168	Wordt de opdracht gegund in € of \$ en met welke valuta dient er gefactureerd te worden ?
Antwoord	Zie hiervoor de antwoorden op vraag 9 en vraag 94.
Vraag 169	Gezien de bijzondere aard dienen nadere afspraken te worden gemaakt over het uitvoeren van de pentests. Opdrachtnemer heeft hiervoor specifieke pentestvoorwaarden opgesteld, zie bijgaand. Kan Opdrachtnemer hiermee instemmen? Security Assessment Voorwaarden – december 2020

	1. De security assessment dienstverlening (de "Diensten") van Opdrachtnemer (samen met haar werknemers, eventuele onderaannemers en/ of adviseurs hierna genoemd "Opdrachtnemer") is adviserend van aard en biedt slechts een indruk van het niveau van beveiliging binnen de organisatie van client. 2. Inschrijver's analyses, observaties en aanbevelingen zijn gebaseerd op 1) de algemeen geldende en erkende veiligheidsstandaarden op het moment van oplevering, en 2) de kwaliteit van het beveiligingsniveau op de specifieke tijdstippen waarop de Diensten worden geleverd. Inschrijver kan derhalve niet garanderen dat de Diensten alle kwetsbaarheden in de te testen (technologiecomponenten van) IT systemen zullen detecteren. Inschrijver's rapporten bevatten daarom geen complete vastlegging van alle kwetsbaarheden. Client erkent zich bewust te zijn van de open structuur van het internet, de snelle technologische ontwikkelingen en de risico's die hieraan inherent zijn. Het gebruik van de Diensten ontslaat client niet van haar verantwoordelijkheid voor de beveiliging van haar IT systemen en voor het implementeren van beveiligingsmaatregelen tegen dreigingen welke als gevolg van de Diensten worden geïdentificeerd. 3. Client is gehouden tot geheimhouding van de methodes en technologie waarvan Inschrijver zich bedient bij de uitvoering van de Diensten. De Diensten en de hieruit voortvloeiende resultaten zijn, tenzij anders overeengekomen in de overeenkomst, slechts bedoeld voor intern gebruik door client ten behoeve van het in de overeenkomst omschreven doel. De (resultaten van) Diensten mogen niet aan derden worden verstrekt, behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van Inschrijver. 4. Client erkent dat het opzettelijk verkrijgen van toegang tot geautomatiseerde IT systemen, zonder voorafgaande toestemming, onder omstandigheden via een (openbaar) telecommunicatienetwerk, strafbaar is gesteld onder toepasselijke wet- en regelgeving (waaronder "Computervrederebreuk", artikel 138ab van het Wetboek van Strafrecht). Client geeft aan Inschrijver uitdrukkelijk toestemming en opdracht om de Diensten (waaronder het (proberen te) verkrijgen van toegang tot de IT systemen in scope) uit te voeren. Client bevestigt met deze toestemming dat de uitvoering van de Diensten op deze wijze geen inbreuk maakt op het Wetboek van Strafrecht of andere toepasselijke wet- en regelgeving. 5. Client zal Inschrijver vrijwaren en schadeloosstellen van alle verliezen, schades, kosten of uitgaven voortkomend uit of in verband met de overeenkomst, inclusief alle vorderingen van derden, behoudens voor zover bij onherroepelijk vonnis is vastgesteld dat de schade het gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van Inschrijver. Opzet of bewuste roekeloosheid van Inschrijver zal worden geïnterpreteerd als het opzettelijk of bewust negeren of bewust oneigenlijk gebruiken van tussen partijen overeengekomen veiligheidsstandaarden, testprotocollen en/ of security assessment methodes. 6. Client garandeert dat de te testen (technologiecomponenten van) IT systemen in scope van de Diensten, eigendom zijn van client. Indien een IT-systeem eigendom is, gehost en/of beheerd wordt door een gelieerde entiteit van client of een derde partij, zoals een serviceprovider van applicaties of een hostingprovider (hierna "Derde Partij"), garandeert client dat zij de vereiste toestemming en vrijwaring tegen aansprakelijkheidsclaims (inclusief claims van derden) heeft gekregen van deze Derde Partij. Ten behoeve hiervan zal client zorgdragen dat deze Derde Partij een vrijwaringsverklaring ondertekent, die Inschrijver schadeloos stelt voor het verrichten van de Diensten. Client zal op verzoek een kopie van de getekende vrijwaringsverklaring verstrekken. Een model vrijwaringsverklaring kan door Inschrijver, indien gewenst, aan client ter beschikking worden gesteld. 7. Het is voorts de verantwoordelijkheid van client om overige derde partijen waarvan de bedrijfsactiviteiten kunnen worden beïnvloed, over de Diensten, alsmede over de mogelijke gevolgen daarvan, in te lichten. Client beschikt voor aanvang van de Diensten over alle machtigingen en/of toestemmingen die nodig zijn voor Inschrijver om de Diensten uit te voeren.
--	---

	8. Tenzij expliciet anders schriftelijk overeengekomen, worden alle mogelijkheden die Inschrijver bekend zijn om de te testen IT systemen binnen te dringen, dan wel gegevens hieraan te onttrekken, door client toegestaan, met uitzondering van Denial of Service aanvallen. 9. Client zal voor aanvang van de Diensten ten minste één personeelslid aanwijzen om te dienen als een "Trusted Agent". De "Trusted Agent" is verantwoordelijk voor (1) het maken van beslissingen ten aanzien van de voortgang van de Diensten (2) het monitoren van de Diensten, en (3) het identificeren en schriftelijk aan Inschrijver kenbaar maken van de (business kritieke) IT systemen van client welke buiten de scope van de Diensten vallen. 10. De Diensten worden zorgvuldig gepland, gecontroleerd en uitgevoerd in nauwe coördinatie met (personeel van) client. Partijen zullen voor aanvang van de Diensten de scope van de security assessment werkzaamheden, de te testen IT systemen, IP adressen, contactpersonen, tijdstippen en de doorlooptijd van de Diensten alsmede de buiten de scope van de Diensten vallende (business kritieke) IT systemen als genoemd onder 9 (3) overeenkomen. Client staat ervoor in dat informatie en gegevens als door client in dit kader te verstrekken, juist en volledig zijn. 11. Inschrijver aanvaardt in geen geval aansprakelijkheid voor enige vorm van verlies of schade van client, Derde Partijen of andere derde partijen veroorzaakt door of in relatie tot het uitvoeren van de Diensten, behoudens voor zover bij onherroepelijk vonnis is vastgesteld dat de schade het gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van Inschrijver. 12. Client, Derde Partijen en andere derde partijen zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van deugdelijke en volledige back-up- en opslag (procedures) van alle gegevens die op haar computernetwerken en/of IT systemen zijn opgeslagen. 13. In geval van een geschil zal de vastlegging via logging van iedere partij onderdeel van het bewijs vormen, behoudens tegenbewijs. Partijen dienen hiertoe hun vastleggingen ten minste drie maanden te bewaren, tenzij een wettelijke verplichting anders vereist. 14. Elke partij zal zich houden aan toepasselijke wet- en regelgeving met betrekking tot het verwerken van persoonsgegevens, waaronder de Algemene Verordening Gegevensbescherming ("AVG"). In de situatie waarin: - het voor de uitvoering van de Diensten niet noodzakelijk is om persoonsgegevens te verwerken, zal Inschrijver zoveel als mogelijk vermijden persoonsgegevens te verwerken. Het kan echter niet worden uitgesloten dat Inschrijver persoonsgegevens verwerkt, in welke geval partijen erkennen dat persoonsgegevens door Inschrijver verwerkt worden als verwerkingsverantwoordelijke. - het voor de uitvoering van de Diensten wel noodzakelijk is om persoonsgegevens te verwerken, erkennen partijen dat Inschrijver persoonsgegevens verwerkt als verwerker. Partijen zullen voor aanvang van de Diensten een verwerkersovereenkomst sluiten. 15. Client is verantwoordelijk voor het sluiten van een adequate verzekering met betrekking tot de uitvoering van de Diensten.
Antwoord	De Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord.

Vraag 170	Gezien wij in Nederland gevestigd zijn, voeren wij onze diensten uit naar Nederlands recht. Kan opdrachtnemer daar mee instemmen?
Antwoord	Op deze Aanbesteding is de wetgeving Caribisch Nederland van toepassing.

Vraag 171	De termijn waarbinnen de opdracht moet worden uitgevoerd is geformuleerd als een fatale termijn. Omstandigheden kunnen ertoe leiden dat er vertraging optreedt, zonder dat er sprake is van enige opzet of nalaten aan de zijde van Opdrachtnemer. Graag wordt Opdrachtnemer eerst in de gelegenheid gesteld om alsnog binnen een redelijke termijn na te komen. Bent u bereid art. 5.1 als volgt aan te passen: <i>"In afwijking van Artikel 20 van ARVODI is, indien de Opdracht niet binnen de</i>
-----------	---

	<i>overeengekomen termijn is uitgevoerd en Opdrachtnemer de Opdracht tevens niet binnen een redelijk gestelde termijn alsnog uitvoert, Opdrachtnemer aan Opdrachtgever een onmiddellijk opeisbare boete verschuldigd van 0,1% van de prijs van de Opdracht voor elke dag dat deze tekortkoming voortduurt, tot een maximum van 10% daarvan. Indien de Opdracht anders dan door overmacht blijvend onmogelijk is geworden, is de boete van in totaal 10% van de prijs van de Opdracht onmiddellijk geheel verschuldigd.</i> Het is daarnaast onredelijk om de boete en schadevergoeding niet met elkaar te verrekenen, aangezien een vertraging aan de zijde van de Opdrachtnemer ook zonder enige opzet of nalaten kan ontstaan, waardoor een boete met punitief karakter niet passend is. Opdrachtnemer stelt daarom voor om aan de laatste zin van art. 5.1 toe te voegen: "<i>De boete wordt verrekend met de middels in rechte vastgestelde schadevergoeding en met de door Opdrachtgever verschuldigde betalingen, ongeacht of de vordering tot betaling daarvan op een derde is overgegaan.</i>"
Vindplaats	Overeenkomst IT-audit, art. 5.1
Antwoord	Het is de Aanbestedende dienst niet duidelijk wat de vraag is, aangezien op deze Aanbesteding de ARBIT-2018 van toepassing zijn, niet de ARVODI-2018. Zie ook het antwoord op vraag 97 over de Fatale termijn.

Vraag 172	De Arbitvoorwaarden zijn toegespitst op IT dienstverlening, maar passen niet bij de specifieke aard van de diensten die Opdrachtgever van Opdrachtnemer vraagt, waarbij het gaat om het leveren van (pentest) diensten. Staat opdrachtgever er voor open de standaard ARVODI voorwaarden van toepassing te verklaren op de opdracht? Is er ruimte om na gunning de Conceptovereenkomst, ARBIT dan wel ARVODI voorwaarden nader af te stemmen, zodat deze aansluit bij de gevraagde diensten?
Vindplaats	ARBIT
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 99.

Vraag 173	Mocht u Arvodi akkoord vinden: De scope van de opdracht kan het noodzakelijk maken om aan Opdrachtnemer gelieerde entiteiten in te schakelen. Wij stellen daarom voor op gelieerde entiteiten van Opdrachtnemer een uitzondering te maken op art. 8.1. Bent u bereid om op voorhand toestemming te geven voor het door Opdrachtnemer inschakelen van specifieke expertise die is belegd in aan Opdrachtnemer gelieerde entiteiten (dus binnen de eigen groep van Opdrachtnemer)?
Vindplaats	ARVODI 2018, art. 8.1
Antwoord	Niet van toepassing.

Vraag 174	Mocht u Arvodi akkoord vinden: Wij verzoeken u de bepalingen 13.1 tot en met 13.3 wederkerig te maken. Ook Opdrachtnemer heeft belang bij geheimhouding van de verstrekte (vertrouwelijke) informatie. Kunt u de bepalingen in die lijn aanpassen? Uiteraard kunnen de resultaten van de Diensten gebruikt worden op de wijze zoals afgesproken is in de Overeenkomst zelf.
Vindplaats	ARVODI 2018, art. 13
Antwoord	Niet van toepassing.

Vraag 175	Mocht u Arvodi akkoord vinden: Om in alle voor Opdrachtnemer noodzakelijke uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht te voorzien, stellen wij voor het onderstreepte aan de uitzonderingsgronden toe te voegen: " <i>enig wettelijk voorschrift, (beroeps)regel, of een rechterlijke uitspraak</i> ". Bent u daartoe bereid?
Vindplaats	ARVODI 2018, art. 13.1
Antwoord	Niet van toepassing.

Vraag 176	Mocht u Arvodi akkoord vinden: De termijn van drie werkdagen voor het verkrijgen van een VOG is krap. Dienst Justis geeft aan dat dit maximaal vier weken kan duren voordat een verklaring wordt afgegeven. Bent u bereid de termijn overeenkomstig aan te passen?
-----------	--

Vindplaats	ARVODI 2018, art. 15.2
Antwoord	Niet van toepassing.

Vraag 177	Mocht u Arvodi akkoord vinden: Kunt u toelichten wat een dergelijk veiligheidsonderzoek precies inhoudt?
Vindplaats	ARVODI 2018, art. 15.3
Antwoord	Niet van toepassing.

Vraag 178	Mocht u Arvodi akkoord vinden: De aansprakelijkheidsbeperking in art. 21.3 is niet in overeenstemming met onze rol en verantwoordelijkheden in het kader van deze opdracht. Daarnaast wijkt de maximale aansprakelijkheid af van wat gebruikelijk is in de ICT-branche. Om de aansprakelijkheid daarmee in lijn te brengen, stellen wij een nieuwe bepaling voor in plaats van het huidige artikel 21.3: <i>"Opdrachtnemer is jegens Opdrachtgever slechts aansprakelijk tot een bedrag van maximaal drie (3) keer het bedrag aan vergoeding(en) die Opdrachtgever aan Opdrachtnemer uit hoofde van de Overeenkomst in betreffende kalenderjaar heeft betaald. Opdrachtnemer is nimmer aansprakelijk voor beperkingen in het gebruik en verlies van gegevens, commerciële overeenkomsten, goodwill, omzet of winst (ongeacht of zulks als directe of indirecte schade dan wel gevolgschade moet worden aangemerkt) en evenmin voor andere indirecte of gevolgschade in verband met de Overeenkomst. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade die het gevolg is van valse, misleidende of onvolledige informatie afkomstig van de Opdrachtgever of derden. Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer voor alle aanspraken van derden wegens schade die veroorzaakt is doordat Opdrachtgever onjuiste of onvolledig informatie heeft verstrekt, tenzij Opdrachtgever aantoont dat de aanspraken geen verband houden met verwijtbaar handelen of nalaten van Opdrachtgever dan wel veroorzaakt zijn door opzet of bewuste roekeloosheid van Opdrachtnemer."</i> Bent u bereid de bepaling overeenkomstig aan te passen?
Vindplaats	ARVODI 2018, art. 21.3
Antwoord	Niet van toepassing.

Vraag 179	Mocht u Arvodi akkoord vinden: Aangezien Opdrachtnemer in grote mate afhankelijk is van het tijdig aanleveren van de benodigde informatie en het verlenen van medewerking willen wij dit artikel aanvullen met: <i>"Bij de uitvoering van de werkzaamheden is Opdrachtnemer afhankelijk van de tijdige aanlevering van de juiste, benodigde gegevens en het verlenen van medewerking door Opdrachtgever. Indien Opdrachtgever dit achterwege laat, kan dat Opdrachtnemer niet worden aangerekend."</i> Kunt u hiermee instemmen? Zo nee, waarom niet?
Vindplaats	ARVODI 2018, art. 22.3
Antwoord	Niet van toepassing.

Vraag 180	Mocht u Arvodi akkoord vinden: Een opzegtermijn voor de betreffende diensten is gebruikelijk. Bent u bereid een opzegtermijn van één maand als vereiste aan deze bepaling toe te voegen?
Vindplaats	ARVODI 2018, art. 22.6
Antwoord	Niet van toepassing.

Vraag 181	Mocht u Arvodi akkoord vinden: Omdat Opdrachtnemer deel uitmaakt van een organisatie die is onderworpen aan verschillende vormen van toezicht, gelden voor haar specifieke regelingen met betrekking tot onafhankelijkheid. In dat kader moet een aanvullend artikel worden overeengekomen ten aanzien van beëindiging van de Overeenkomst. Bent u bereid het volgende in de Overeenkomst op te nemen? <i>"Opdrachtnemer is gerechtigd de Overeenkomst onmiddellijk te beëindigen door middel van een schriftelijke kennisgeving aan Opdrachtgever, indien Opdrachtnemer constateert dat (a) de overheid, een toezichthoudende instantie, een beroepsorganisatie of een bestuursorgaan nieuwe wet- of regelgeving, besluiten, beleid of aanwijzingen heeft ingevoerd of bestaande wet- of regelgeving, besluiten, beleid of aanwijzingen heeft gewijzigd als gevolg waarvan de uitvoering van de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk onwettig of anderszins onrechtmatig zou zijn dan wel in strijd zou komen met de onafhankelijkheids- of beroepsregels, dan wel indien (b) omstandigheden zodanig zijn gewijzigd dat de uitvoering van de Overeenkomst door Opdrachtnemer geheel of gedeeltelijk in strijd met de wet of</i>
-----------	--

	<i>anderszins onrechtmatig zou zijn of in strijd zou komen met de onafhankelijkheids- of beroepsregels."</i>
Vindplaats	ARVODI 2018, art. 22 (extra bepaling m.b.t. beëindiging)
Antwoord	Niet van toepassing.

Vraag 182	Mocht u Arvodi akkoord vinden: De aard van de te verrichten werkzaamheden en daaruit voortvloeiende werkproducten staat eraan in de weg dat alle intellectuele (eigendoms)rechten daarop aan Opdrachtgever worden overgedragen. Opdrachtnemer draagt de professionele en vaktechnische verantwoordelijkheid voor de inhoud van opgestelde rapportages, werkproducten en dergelijke. Opdrachtnemer kan, als professioneel dienstverlener, die verantwoordelijkheid niet (blijven) dragen als de rechten op rapportages en werkproducten moeten worden overgedragen. Opdrachtnemer moet immers de controle kunnen blijven behouden over de inhoud en verspreiding van hun werkproducten. Teneinde hieraan, mede in het belang van Opdrachtgever, tegemoet te komen stellen wij een afwijkende bepaling voor de hiernaast genoemde artikelen voor: <i>"Intellectuele eigendomsrechten die reeds bestonden voor uitvoering van de werkzaamheden en voor zover ingebracht en gebruikt door Opdrachtnemer voor het uitvoeren van de Diensten en voor zover inbegrepen in de resultaten van de Diensten, evenals intellectuele eigendomsrechten op door Opdrachtnemer af te geven rapportages en werkproducten blijven eigendom van Opdrachtnemer ("Onderliggend Intellectueel Eigendom Opdrachtnemer"). Opdrachtnemer verstrekt aan Opdrachtgever een niet exclusief, onvoorwaardelijk, onherroepelijk, vrij van royalty, eeuwigdurend, wereldwijd gebruiks- en vermenigvuldigingsrecht ten aanzien van het Onderliggend Intellectueel Eigendom Opdrachtnemer voor zover verwerkt in de resultaten van de Diensten, zodat deze resultaten gebruikt kunnen worden zoals beoogd met het aangaan van de Overeenkomst. Uitgangspunt daarbij is dat de resultaten van de Diensten gebruikt kunnen worden binnen de organisatie van Opdrachtgever, tenzij anders overeengekomen en vastgelegd in de Overeenkomst. Bewerking van de resultaten van de Diensten door Opdrachtgever is slechts na verkregen schriftelijke toestemming van Opdrachtnemer toegestaan."</i>
Vindplaats	ARVODI 2018, art. 24
Antwoord	Niet van toepassing.

Vraag 183	Onder omstandigheden, bijv. in het geval dat de betreffende persoon uit dienst is getreden, kan het noodzakelijk zijn dat de werkzaamheden door een ander persoon worden uitgevoerd dan genoemd in de offerte. Opdrachtnemer stelt daarom voor na de eerste zin van art. 5.1 toe te voegen: <i>"Opdrachtnemer mag de in de offerte genoemde natuurlijke personen vervangen wanneer omstandigheden daarom vragen. Opdrachtgever accepteert een dergelijke vervanging wanneer deze persoon dezelfde of een vergelijkbaar niveau van opleiding, ervaring en expertise heeft."</i>
Vindplaats	Overeenkomst IT-audit, art. 5.1
Antwoord	Over de vervanging van personeel staat in de ARBIT-2018 het volgende in artikel 22.1: <i>Wederpartij vervangt Personeel alleen met voorafgaande toestemming van Opdrachtgever. Opdrachtgever weigert zijn toestemming niet op onredelijke gronden en kan daaraan voorwaarden verbinden.</i> Dit is dan ook van toepassing op deze Aanbesteding.